

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 glid. na leto.

Letnik XIV. V Ljubljani, septembra 1897. *9. zvezek.*

Trinajsta nedelja po binkoštih.

I. Gobova bolezen — podoba greha.

Naproti mu je prišlo deset gobovih mož.
Luk. 17, 19.

Prelep dogodek iz življenja usmiljenega Jezusa Kristusa nam pripoveduje današnji sv. evangelij. Ko je šel v neko vas, mu je naproti prišlo deset gobovih mož, ki so od daleč stali in glasno klicali, rekoč: *Jezus, učenik, usmili se nas!* Pač prav so storili, da so se v svoji bolezni obrnili k Jezusu, pri katerem so bili zvesti gotove pomoči. Tudi Jezusu je bila njih prošnja všeč, ker je bil kar hitro pripravljen jim pomagati in jih ozdraviti hude, gobove bolezni. Res da danes, vsaj po naših krajih, nimamo take bolezni, dasi se tudi med nami dostikrat govori o kužnih in nalezljivih boleznih. Ali ker ni mogoče prav umeti besedij evangeljskih, ako se ne mislimo nazaj v tiste čase, ko se je zgodil čudež nad gobovimi, zatorej vam hočem nekoliko več izpregovoriti o tej grozni bolezni, da bodete tembolj čislali Jezusov čudež, tembolj blagrovali siromake, ki so tako srečno zadobili ljubo zdravje, in pa da spoznate, kako je gobova bolezen podobna drugi dušni bolezni, katero imenujemo — greh.

Gospod Jezus podpiraj naše premišljevanje s svojo milostjo!

Po vzhodnih krajih se je gobova bolezen razširila izza starih časov. Že knjiga Jobova nam pripoveduje o tem svetem možu, da so se ga prijele po božjem pripuščanju gobe od podplata do temena. In da bi ta kužna bolezen ne oskrnila vsega izraelskega

ljudstva, zato je zapovedal Bog po Mozesu strogo in natančno, kako je ravnati za slučaj, ako bi kdo bil na sumu, da se ga prijemata ta bolezen. Pokazati se je moral duhovniku. Ta ga je preiskaval, in če se prvič ni prepričal do dobra o njegovem zdravju, pridržal si je dotičnika sedem dnij. Po pretoku tega časa ga je preiskal znova, in gorjé! če se je pokazalo, da je okužen vsled gobove bolezni. Nečistega so ga razglasili in ni več smel k svojim domačim nazaj; zunaj tabora, ali zunaj mesta in vasi se je moral potikati, kjer so imeli gobovi bolniki svoje prostore. In če se jim je od daleč bližal kak zdrav človek, morali so ga sami odganjati od sebe, ter klicati: nečist, nečist! . . . Ker sveto pismo loči trojno vrsto gobove bolezni (III. Moz. 13. in 14. pogl.), hočemo tudi mi vsako posebej pregledati in jo primeriti dušni bolezni — grehu.

1. **G o b o v a b o l e z e n n a l j u d e h.** Izcimila se je iz slabe krvi, ter je polagoma prevzela celega človeka. Po vsem životu se je izpahnila oteklina, tako, da je človek pri živem telesu vedno bolj in bolj gnil, da so mu posamni udje drug za drugim odpadali. Težko je bilo začetkom to bolezen spoznati, zato so duhovniki preiskavali in s svojo sodbo čakali toliko časa, dokler se niso prepričali o resničnosti te bolezni. In po pravici! Kdo bi si bil pač upal nepremišljeno izreči sodbo, ki je imela tako žalostne posledice. Mislite si mater, skrbno gospodinjo, prijazno ženo . . . Pokazali so se ji sledovi te krute bolezni. Pokazati se mora duhovniku in ako je on ne oprosti, v počasno, a tem bolj gotovo smrt pojde. Oj, nesreča! Zdaj zapušča svojo domačo hišo, še objeti si ne upa svojih otrok, še roké si ne upa podati svojemu možu . . . In ako ji poreče duhovnik, da je okužena od gob, potem, predragi moji, je to toliko, kot da je prisiljena pri življenju umreti. Nič več ne pojde na svoj dom, po samotnih duplinah se bode potikala, z nikomur drugim ne bo govorila, ko z gobovimi, svojih domačih se bode ogibala in ako ji vendar kdo pride naproti, ne bode smela govoriti ž njim prijazne besede, marveč od daleč bode klicala: nečista, nečista . . . In vsak se je bode ogibal . . .

Predragi! To hudo, nesrečno, kužno bolezen so cerkveni učniki sploh primerjali tisti dušni bolezni, katero imenujemo greh. In po pravici! Kar je gobova bolezen človeškemu telesu, človeškemu življenju, to je greh naši duši. Kako lepa je naša duša, kadar je v milosti božji! Jezus je njen prijatelj, svetniki nebeški so ji prijatelji, angelj božji ji stoji na strani v vseh nevarnostih in karkoli stori dobrega, vse ji je zaslužno za večno življenje. Kakor dober

otrok nagovarja svojega nebeškega Očeta, kliče: Oče naš, kateri si v nebesih! Ali gorjé! Ko si se smrtno pregrešil, tedaj je bolna tvoja duša za smrt, ločen si od svojega Boga, nisi več vreden njegov otrok imenovan biti. In ako se je greh ukoreninil v tvojem srcu, razširjaš tudi okrog sebe kugo te dušne bolezni. S svojim slabim vzgledom okužuješ tudi svojega bližnjega. Iz skušnje ste se morda že prepričali, kako jeden sam greh pogosto cele družine, da, cele vasi potegne za seboj, kako jemlje drugim sramožljivost in strah božji in jih pogreza v pregrešno navado. — Kakor je gobovi po Mozesovi postavi moral klicati od daleč onim, ki so se mu bližali: nečist, nečist, tako tudi v tvoji duši kliče natorna postava tvoje vesti ter ti očita pregrehe tvojega življenja. Srečaš pobožnega kristijana, ki si zvesto prizadeva spolnovati svoje krščanske dolžnosti, tebi pa vest zakliče nečist, nečist, — grešnik, grešnik! Vidiš pri službi božji svojega duhovnega pastirja, slišiš njegova opominjevanja z lece in zopet se ti vzbuja črv vesti in ti kliče: nečist, nečist, — grešnik, grešnik. Preden zaspiš zvečer, te straši misel: kaj bi bilo, ako me Bog takoj pokliče s svetá? In vest ti narekuje: pogubljenje, večno pogubljenje. In ko se zbudiš, ti znova kliče vest: sovražnik božji! In koliko časa bode to trajalo? Kakor iz gobove bolezni ni bilo druge rešitve nego čudež ali gotova smrt, prav tako je z grehom. Večna smrt, pogubljenje ti je neizogibno, ako se tudi ti ne poslužiš čudeža, katerega še dandanes po celem svetu dela Jezus Kristus po zakramentu sv. pokore. Ako si bil torej toliko nesrečen, da si zabredel v kugo pregrehe, oj posnemaj, dragi moj! vzgled današnjega evangelija, kliči tudi ti v svojem srcu: *Jezus, učenik, usmili se me!* In če si pripravljen storiti, kar Jezus zapoveduje, pojdi, skaži se duhovnu in — očiščen boš. In če si to storil včeraj ali danes, blagor ti! očiščen pojdeš na svoj dom. Le jeden sklep vzemi seboj: ako bi bil še kdaj tako nesrečen, ter našel dušno kugo greha, takoj — to skleni — pojdem in klical bodem v ime Gospodovo, da me očisti na duši, ter mi pomore k novemu življenju v pravičnosti in resnični svetosti. Tako delujmo po zgledu gobovega, tako homo storili svojo dolžnost in voljo božjo.

2. Mozesova postava pa je zapovedovala še več: gobovo bolezen je preganjala tudi iz oblačil. Če se je zdelo, da se je morda gobova bolezen zanesla v oblačila, morala so se strogo preiskati, in ako se je sodilo, da je obleka okužena, in če bi bila obleka še tako lepa, v ognju so jo končali. — Kristijanje! Občudujmo modrost

božjo, ki je po Mozesu tako skrbela za zdravje izvoljenemu ljudstvu izraelskemu. Ali učimo se iz te zapovedi, kako moramo biti natančni in previdni gledé svojih oblačil. Dvojen namen ima obleka: pokrivati našo goloto in varovati nas mraza in vročine. Kdor bi od obleke kaj več zahteval, temu se je kužna bolezen gizdavosti, pohujšanja utihotapila v njegova oblačila. Resnica je, da so mladi ljudje lahkomišljeni, in dostikrat morda ne še iz najslabšega namena olepotičijo svojo obleko tako, da drugih oči na-se vlečejo, da se od drugih razlikujejo. Kaj pa porečemo o tistih, ki nalašč, samo da bi drugim dopadli, natikajo na svoje telo vsakovrstne lepотиje, prav kakor pripoveduje tista povest o sraki in pavovem perju. Kristijanje, in posebno ti mladina! Naš Zveličar pravi: *Ako te pohujša tvoje desno oko, izderi ga in vrzi ga od sebe; zakaj boljše ti je, da pogine jeden tvojih udov, kakor da bi tvoje celo telo vrženo bilo v pekel. In ako te pohujša tvoja desna roka, odsekaj jo in vrzi jo od sebe; zakaj boljše ti je, da pogine jeden tvojih udov, kakor, da bi celo tvoje telo vrženo bilo v pekel.* Ako torej Zveličar zahteva od tebe, da pokončaš vse, kar ti je tako ljubo kot tvoje oko ali desnica, če bi te v greh napeljevalo, koliko bolj ti je dolžnost paziti na svojo obleko, da ne bo v greh in v spodtiko tvojemu bližnjemu. Ne pusti torej, da bi se razširjala kuga pregrehe po tvoji obleki, in tvoja oblačila naj bodo brez graje!

3. Omeniti nam je še jedno vrsto gobove bolezni, katero je preiskavala in zatirala Mozesova postava: g o b e p o h i š a h. Če so opazili, da je zidovje pokvarjeno, in da se na stenah delajo nekako blede ali rudečkaste grde jamice, — kar je bilo znamenje gob, — so morali znesti vso opravo iz nje in so tisto hišo zaprli sedem dni. In če so opazili, da gobe še rastejo, ostrgali so hišo od znotraj okrog in okrog, izdrli so kamne, na katerih so se pokazale gobe, in vložili druge mesto pokvarjenih, hišo pa so ometali z drugim ilom. Če vse to ni pomagalo in so stene postale zopet marogaste, so morali podreti tako hišo, in njene kamne in les in ves prah izmetati zunaj mesta v nečisti kraj. — Taka je bila zapoved pri Izraelcih. In, dragi poslušalci! tudi za nas ni to brez pomena. Res, da se danes gobova bolezen po naših hišah ne razširja, ali neka druga dušna bolezen — pregreha — se širi posebnó o zimskem času po hišah. Tu se zbira mladina obojega spola, se šali, govori nespodobnosti, morda celo z dovoljenjem svojega gospodarja ali gospodinje. Hiše, kjer ni strahu božjega in kjer je poslom na prosto voljo dano, se svobodno zbirati in razuzdano

razveseljevati, so okužena morišča krščanskega življenja. Iz takih hiš se pohujšanje širi daleč na okrog. Oj, kako potrebno bi bilo očistiti in obnoviti tako hišo! Krščanski gospodar, gospodinja! Morda sta doslej iz mlačnosti ali iz napačnega strahu pred ljudmi pustila, da so se v vajini hiši svobodno shajali, kočljivo govorili, da se je celó nedolžnost zasmehovala in pregreha hvalila — v imenu Jezusovem vaju prosim, očistita svojo hišo te dušne kuge, rešita svoje otroke in posle pohujšanja in nesreče časne in večne! Ne zabita, da bode treba dati odgovor pred božjim sodnikom, da tudi vsak izmed vaju kmalu zasliši glas Zveličarjev: *daj odgovor od svojega hiševanja!* Pomnita besedo apostolov (I. Tim. 5, 8.): *Ako pa kdo ne skrbi za svoje, zlasti pa za domače, zatajil je vero in hujši je od nevernika.* Gotovo! Krščanska hiša je vir blagoslova božjega za vso sosesčino; hiša pregrehe pa je prekletstvo za vso bližino. Kdor pusti, da se v njegovi hiši pohujšuje in v greh vabi mladina, ta oskrunja ali vsaj pomaga oskrunjevati tempelj svetega Duha, kar je vsak nedolžen kristijan. In takemu ni družega dostaviti nego besedo apostola narodov: *Kdor pa tempelj božji oskruni, tega bo Bog končal* (I. Kor. 3, 17.).

Predragi! Videli ste, kako grozovita je bila gobova bolezen po jutrovih krajih, kako nesrečni so bili tisti, katere je zadela. Zatorej se bodele tem bolj veselili gobovih v današnjem evangeliji, o katerih se bere: *Ko so šli, so bili očiščeni.* Spoznali ste pa tudi, kako se čudno vjema nekdanja gobova bolezen z drugo dušno boleznijo, s pregreho. Če nam je dolžnost skrbeti za svoje telo, skrbimo tembolj za svojo dušo. Znova sklenimo vedno paziti na se, na svoje vedenje, na svoje oblačilo; na tiste, ki so naši skrbi izročeni, da ne zabredemo v strašni stan dušne kuge. Kratko je življenje na svetu, a dolgo, neizmerno dolgo je življenje v večnosti. Kratka je vojska, a večna je zmaga. Zato pa prosimo svete priprošnike božje, naj podpirajo s svojo priprošnjo naše slabosti, da v tem življenju čisto in sveto živimo imajoč blaženo upanje večnega življenja. Amen.

Dr. A. Karlin.

2. Kako bodimo Bogu hvaležni za zdravje?

Jeden izmed njih pa, ko je videl, da je očiščen, se je vrnil in z velikim glasom Boga častil. Luk. 17, 15.

Ko je šel Jezus, naš Gospod, na svojem potovanju v Jeruzalem v neko vas, prišlo mu je nasproti deset gobovih. Ker so slišali o Jezusovih slovečih čudežih, upali so trdno, da jih bode ozdravil, akoravno je bila njih bolezen skoro neozdravljiva. Ker se pa govovi reveži niso smeli približati zdravim ljudem, stali so od daleč in prosili na ves glas Jezusa, rekoč: *Jezus, učениk, usmili se nas!* Jezusovo srce je bilo pri tej priči ganjeno, in kakor bi trenil, ozdravi njih hudo bolezen in ukaže, da naj gredó in se skažejo duhovnikom, da bi namreč dobili od njih pismeno potrdilo ozdravljenja in tako zopet smeli iti med ljudi. Jeden izmed tistih ozdravljenih je spoznal veliko dobroto, katero mu je Jezus skazal; vrnil se je k Zveličarju, pokleknil po šegi jutrove dežele pred njegove noge in se mu je srčno zahvaljeval za veliko dobroto.

Deset je bilo ozdravljenih in le jeden sam se je zahvalil. O, ostudna nehvaležnost onih devetih! Ali se pa dandanašji ne godi ravno tako? Veliko izmed nas jih je, ki so vstali iz težke bolezní, ker le malo je ljudij, da bi jih Bog ne bil že obiskal s to ali ono boleznijo. Kje pa je hvaležnost? Kdo je prav hvaležen Bogu za svoje ozdravljenje? Kaj ne, dragi v Kristusu, kristijani se imenujemo, in vendar morda med desetimi ozdravljenimi ni jednega, da bi Boga v resnici častil in hvalil, da ga je ozdravil. Da bi tedaj v prihodnje ne zanemarjali te svoje dolžnosti, hočemo danes pre-mišljevati, zakaj moramo biti Bogu hvaležni za ozdravljenje in na kakšen način naj mu izkazujemo hvaležnost.

I. Prvo vprašanje, na katero vam hočem odgovoriti, je: Zakaj se moramo Bogu zahvaliti za zdravje? Zato, ker je zdravo telo na svetu najboljše blago. Dokler je človek zdrav, je lahko vesel, po noči sladko spi, po dnevi lahko dela, jed mu diši in vsako delo mu gre dobro od rok. Zatorej slišimo večkrat med ljudmi: Da smo le zdravi, drugo se že prenese. Zato govori tudi sv. pismo: *Zdravje in veselo srce sta več vredna, ko vse zlato, in trdna moč je boljši, kakor polne skrinje denarjev.* Na drugem mestu pa zopet beremo:

Ni bogastva čez bogastvo zdravega telesa. Ako ne verjamete tega mojim besedam, vprašajte bolnike, ki ali leže na bolniški postelji, ali pa počasi semtertje lazijo, vprašajte jih, kako se jim godi. In jeden poreče s solznimi očmi: »Oh, jaz revež sem tako oslabel, da ne morem več ne sebi, ne svoji družini prislužiti vsakdanjega kruha.« Drugi vam bo tožil: »O, kako dolge, dolge so mi noči, ker očij ne zatisnem le minuto ne!« Tretji bo zdihoval: »Vse, vse je za me minulo. Nobene reči ni na svetu, da bi me mogla še razveseliti, ampak vse se mi je pristudilo, vse mi je zoprno.« Iz tega vidite, kako huda reč je bolezen. Vem, da bi hotel dati marsikateri bogatin polovico in še več premoženja, ako bi ga kdo zagotovil, da ozdravi. Vsakdo bo tedaj gotovo potrdil, da ne menja zdrav siromak z bolnim bogatinom.

Boga moramo zavoljo zdravja hvaliti in častiti, ker pride zdravje le od Boga. Bog je tako vravnal, da smo bili rojeni od zdravih starišev. On skrbi po svoji neskončni modrosti, da nas ni v naših otročjih letih kdo drug kaj poškodoval, na primer pestunje, posli itd. Naš dobrotljivi Bog naredi, da se razliva naša kri v pravi meri po žilicah. On nam daje živež, on dá rast zeliščem in zdravilom. Bog nam daje veter, kateri sčisti in shladi zrak, da je boljši za naše zdravje; da, po ravno tistih krajih, ki so najbolj vroči, kjer bi morali ljudje poginiti od vročine, ravno v tistih krajih naredi modra previdnost božja, da pihljajo večkrat hladni vetrovi. Tako skrbi Bog, da nam ohrani naše zdravje, in vendar smo tako mrzli in tako nepremišljeni, da mine dan na dan, ne da bi se spomnili, od koga pride vse dobro, ali pa morda še mislimo, da že mora tako biti. Kje je torej hvaležnost? Koliko bolj pa še mora Bog kristijanom v greh šteti, če mu po dobljenem zdravju niso nič hvaležni.

II. Na kakšen način pa se moramo Bogu zahvaliti za zdravje? Da bomo Bogu res hvaležni, moramo zdravje, ki nam je Bog daje, prav obračati. Če stori kdo komu kaj dobrega, hoče gotovo, da tisto, kar mu je dal, prav porabi. Ali Bogu morda ni nič na tem ležeče, če obračamo zdravje v svoj prid ali v svojo škodo? Bog nam daje zdravje gotovo iz dobrih namenov, namreč k našemu časnemu in večnemu pridu. Zato moramo tako živeti, kakor se spodobi kristijanom; ne smemo tratiti časa s pohajkovanjem, postopanjem in z lenobo. Dalje moramo tako porabit kratek čas našega življenja, da bomo delali ne le za se, ampak tudi za druge. Morda se kdo mojih poslušalcev vpraša, kako človek tudi dela ali

živi za druge? Glej, dragi v Kristusu, ako se trudiš nevedne poučiti, grešnike svariti, k pokori napeljavati, ako si prizadevaš, žalostne tolažiti, bolnike obiskovati in jim postreči, delaš za druge. Če tako delaš, živiš tudi za druge in gotovo ti plačilo ne bo odšlo. Glej, kako sladka bo ta tvoja misel v zadnji uri, ko se boš spomnil, da si živel v zdravih dnevih tudi za druge.

Bogu se bomo tudi prav zahvalili, če se trudimo, zdravje tako dolgo ohraniti, kakor je le mogoče. Da boš pa živel dolgo let zdrav in vesel, pomni naslednje zlate nauke: Imej pravo mero pri jedi in pijači, nehaj, kedar bi se ti še nekoliko poljubilo, saj je narava z malim zadovoljna. To je zlata mera, zdravja prva podpora. Modri Sirah nas tako svari: *Veliko jesti napravlja bolečine, požrešnost jih je že veliko pomorila.*

Bodi zlasti zmeren v pijači. Žganja ali drugih škodljivih pijač nikoli ne pokusi! Posebno pa je v mladih letih vino in žganje silno škodljivo; ravno tako stori, kakor če bi kdo z oljem gasil ogenj. Tako-le uči sv. Jeronim nekega mladeniča: »Ako me mladost greje in mi kri daje vročino, ker sem čvrstega in trdnega zdravja, bom rad pustil bokal, v katerem je strupena nevarnost.« Poslušajte zlasti vi, mladeniči: Najboljša pijača je čista voda, ki bistro teče in tudi mladeniča naredi bistrega. Pred malim časom mi je pripovedoval nek prijatelj to-le: »Glej, mi pravi, pri nas doživé ljudje veliko starost. Imamo jih v naši župniji mnogo, ki so stari po osemdeset in tudi nekaj, ki so stari še čez devetdeset let.« Ko ga vprašam, od kod to prihaja, mi odgovori: »Menim, da odtod, ker skoro vse žive dni ne pokusijo ni vina ni žganja.« Poslušaj to, ti mladi lahkoživec, ki se bahaš in pripoveduješ, koliko bokalov si izpraznil! O, ti zaslepljenec, s tem se hvališ, česar bi se moral sramovati! Kakšni bodo nasledki tvojega pijančevanja? Ko vstaneš zjutraj, si blede, kakor bi te potegnil iz groba, in tresesh se po celem životu, kakor šiba na vodi. Glej, kako podkopuješ svoje zdravje, kako slabiš svoje moči; ali je torej mogoče, da bi živel dolgo in veselo? Iz pijanosti izvira pobijanje, pretepanje in s tem se gotovo tudi zapravlja zdravje. Veliko dobimo mladeničev, ki zabavljajo zavoljo vsake žal-besedice, pobijajo po gostilnah posodo, se pretepajo in prinesejo strgana oblačila, razpraskane in krvave glave domov. O, kolikrat je na ta način že ta ali oni mladenič nesrečno končal svoje mlado življenje. Zatorej premisli, mladenič, premisli in si vzemi k srcu: Kaj bi bilo, ako bi te usmrtili v boju? Oh,

kakšna nepopisljiva žalost tvojim starišem, kakšna sramota za celo župnijo, kaj bi pa bilo za tvojo ubogo dušo!

Da boš dolgo ohranil svoje zdravje, imej tudi v spanju pravo mero, ne hodi prepozno spat, pa ne obotavljaj se tudi zjutraj zgodaj vstati. Vsaka poštena stvar gre zvečer počivat. Rože na polju se stisnejo in ptice v logu potihnejo, le čuki in netopirji frfrajo po noči semtertje. Tako počivajo tudi vsi pošteni ljudje po noči in le grdi vlačugarji ne mirujejo po noči in nadlegujejo ljudi. Zatorej ni čuda, da se jim nič ne ljubi, da jim gre delo le slabo od rok. Taki tudi gotovo zapravljajo svoje zdravje.

Če hočeš dolgo živeti in biti zdrav, delaj pridno, kar je primerno tvojim močem. Kakor si podkoplje marsikateri zdravje, ker prežene svoje moči, ravno tako zboli tudi marsikateri od samega praznovanja in pohajkovanja. Ako boš pridno delal, boš dobro spal in vsaka jed se ti bo prilegla. Delo je velik dar božji, le lenuh se ga boji in ravno lenoba je huda bolezen.

Da boš dolgo ohranil zdravje, varuj se hudih strastij in pregrešnih navad. K pregrešnim navadam štejemo jezo, nevoščljivost, nečistost, i. t. d. Jeza je strupena kača, ki kalí človekovo zdravje, nevoščljivost je zelen kuščar, ki rani srce in mori zdravje, nečistost je grozovita zver, ki pije zdravo kri nesrečnih ljudij. Tudi prevelika žalost prikrajša marsikateremu življenje. Modri Sirah pravi: *Žalost jih je že veliko pomorila in nič ne pomaga, veselo srce daje človeku življenje t. j. tisto srce, ki se veseli v poštenih rečeh.*

Bodimo Bogu hvaležni za zdravje. Kedar se vležemo zvečer spat in zatismo svoje oči, kedar vstanemo zjutraj s postelje, kedar se vsedemo k jedi, kedar ozdravimo, sploh vselej hočemo hvaliti in poviševati Tistega, ki nam podeli zdravje, da moremo delati in se sploh veseliti. V prihodnje pa hočemo tudi prav obrniti svoje zdravje v dušni in telesni prid. Bogu pa hočemo prepustiti, kdaj nas pokliče s te solzne doline v srečno obljubljeni deželo; saj nas uči naša sv. vera, da bomo potem, ko se loči duša od telesa, dobili stanovanje tam pri Očetu, kjer je veliko prebivališč. Amen.

† B. V.

Praznik Marijinega rojstva.

I. Marija v prerokbah in predpodobah.

Gospod me je imel v začetku svojih
potov. Preg. 8, 22.

Sv. katoliška cerkev je nepregledna, milijone kristijanov obsegajoča družina božja. V tej družini je oče sam Gospod nebes in zemlje, mati pa je naša ljuba Gospa, presveta Devica in Mati Marija. Danes pa je spomin njenega rojstnega dne. In kdo bi se ne veselil tega dne iz celega srca? Kdo bi danes iz vse duše ne čestital Božji in naši Materi? Kdo bi ne slavil njenega prihoda na zemljo z največjo hvaležnostjo? Ne govorim o odrešenju po njenem Sinu, ampak vprašam le: ali je kdo med nami, kateri bi po Mariji ne bil prejel še nobene druge milosti, nobene dobrote, nobene tolažbe v svojem življenju? Vem, da želite, naj jo tudi v vašem imenu sedaj-le proslavljam in hvalim nebeško Gospo in našo Pomocnico, toda kje naj začnem? Ali naj začnem pri njenem rojstvu? Ali naj posežem nazaj na njeno brezmadežno spočetje? Sv. Duh gre v bukvah pregovorov še dalje nazaj in pravi: *Gospod me je imel v začetku svojih potov. Od vekomaj sem postavljena in od nekdaj, preden je bila zemlja.* Te besede, obrnjene po navodilu sv. cerkve na Marijo, pričajo, da je Gospod Bog že v začetku svojih potov, to je od vekomaj imel v mislih to izvoljeno Devico, ki ima postati Mati Sina božjega. In ravno zato je od tistega časa, ko se je začel razodevati, pa skozi vso staro zavezo zopet in zopet kazal v prerokbah, predpodobah in primerah na Marijo, izvoljeno nevesto sv. Duha.

Te svetopisemske prerokbe in predpodebe si sedaj-le nekoliko oglejmo v večjo slavo rojstva preblazene Device Marije.

1. Razun Kristusa, Sina Božjega, je bila samo Marija tisto presrečno bitje na svetu, čegar rojstvo in prihod na zemljo je bilo že tisoče let poprej prerokovano. Samo Mater Sina božjega so preroki poprej naznanjali, dà, še več, naznanil jo je sam Bog Oče prvi in sicer že v raju govoreč kači: *Sovrašтво bom naredil med teboj in med ženo, med tvojim in njenim zarodom. Ona bo tbi glavo strla, ti boš pa njeno pcto zalezovala* (1. Mojz. 3, 15.). Ta žena je Marija, ki se tako tudi slika.

Dalje pa so preroki stare zaveze ne le upanje v obljubljenega Odrešenika vzdrževali, ampak tudi kazali na ono presveto Devico, ki ima postati njegova Mati. David jo imenuje *božji šotor*, Danijel jo primerja s *senčnato goro, na kateri je božje prebivališče*, Ecehijel jo nazivlje *jutranja vrata*, ki se odpró samo Bogu, prerok Mihej toláži žalujoča ljudstva s tistim časom, v katerem bo *porodnica porodila*. Salomon preroško povprašuje: *Kdo je ona, ki pride kakor vzhajajoča zarja, lepa kakor luna, izvoljena kakor solnce, strašna, kakor zvrstena vojna truma?* (Vis. p. 6, 9.) Izaija pa jo gleda še bolj določno in od božjega Duha razsvitljen kaže nanjo kar naravnost rekoč: *Glejte, Devica bo spočela in Sina rodila in njegovo ime se bo imenovalo Emanuel*, to je Bog z nami (7, 14.).

Koliko imenitnih, preslavnih ljudij je že živelo na svetu, pa nobenega prihod se tako preroško ni naznanjal, kakor Marijin.

2. Razun prerokb pa so tudi predpodo**b**e, nežive in žive, kazale na izvoljeno Mater Sina Božjega že mnogo stoletij poprej.

a) Prva neživa predpodo**b**a je bila skrinja zaveze. V njej je bila shranjena mana, Aronova palica (4. Mojz. 17.), ki je v jedni noči ozelenela, pognala, cvetela in sad donesla, in kamentiti tabli z božjimi zapovedmi. — Marija je hranila v sebi mano večnega življenja, jed nebeško, Jezusa Kristusa, kateri pa ni hrana samo za jedno ljudstvo in za jeden dan, kakor mana, ampak za vse ljudi in za vse čase; hrana je to, ki nasiti naše duše z božjo milostjo.

Druga predpodo**b**a te vrste je goreči grm pod goro Horeb. Ko je Mojzes pasel Jetrove ovce, prikazal se mu je sam Gospod v gorečcm grmu, ki je gorel, pa ne zgorel. (2. Mojz. 3, 2.) Marija je rodila Sina božjega, a njeno devišstvo zato ni bilo omadeževano, zakaj spočela ga je od sv. Duha in kar je bilo iz nje rojenega, bil je neskončno sveti Bog, knez miru in pravice.

Tretja predpodo**b**a Marije Device pa je tista meglica, ki se je iz morja začela vzdigovati na gorečo molutev preroka Elije potem, ko ni bilo dežja tri leta in šest mesecev, in se je Bog usmilil ondotnih pokrajin. — V tej meglici vidijo sveti cerkveni učeni**k**i predpodo**b**o Marijino, zakaj po njej se je, kakor po meglici, ki je provzročila krepilni dež, človeški rod poživil, blagoslovil ter postal sadunosen za nebesa. (III. Kr. 18, 49.)

b) Pa, predragi v Kristusu, ne ostanimo samo pri teh neživih predpodo**b**ah Marije Device, ampak stopimo v življenje in postavimo si pred oči one osebe v sv. zgodovini, katere nam pojasnujejo

neizmerni blagoslov in srečo, ki ga je rojstvo Marijino prineslo na zemljo.

Začnimo pri Evi. Eva pomeni toliko kot mati vseh živih. Toda Eva je bila sicer mati živih ljudij, a ti so bili s prekletstvom božjim obteženi in prvi njen sin je bil bratomorec. Eva je rodila smrt, je rodila greh, je rodila neizrečeno gorjé. — Kako veličastna stoji nji nasproti Marija, duhovna mati novega človeškega rodu. Kakor povdarja zveličani Beda, pogajala se je Marija z angeljem za zveličanje človeškega rodu, Eva pa s satanom za pogubljenje. Marija je rodila Odrešenika sveta, ki je odvezel prokletstvo od človeškega rodu, nebeškemu Očetu zadostil ter nas storil otroke božje in dediče večnega zveličanja. Ona je torej zares *mati živih*, in ako se z največjo hvaležnostjo oziramo v Kristusa, ki *oživlja, katere hoče* (Jan. 5, 21.), ne smemo zastajati v srčni hvaležnosti do njegove matere, po kateri nam je došla rešitev in zveličanje.

Druga živa predpoda je Sara. Bog je rekel Abrahamu: *Saraje, svoje žene, ne imenuj več Saraje, ampak Saro*, t. j. ne le sploh kneginjo, ampak kneginjo in mater mnogoterih in velikih narodov. *In blagoslovil jo bom in ti bom dal sina iz nje.* (I. Mojz. 17, 15. 16.) Ta sin je bil Izak. — Tako je bila tudi Marija *blagoslovljena*, kakor jo je nadangelj sam pozdravil, rekoč: *Gospod je s teboj, blažena ali blagoslovljena si med ženami.* Marija, kneginja novega človeškega rodu, je postala Mati Izaka nove zaveze, kateri je bil na oltarju sv. križa darovan, da reši življenje vesoljnemu človeštvu.

Prelepa predpoda Marijina je Judita, kar se pravi po naše »Boga hvaleča«. Ona je poveljniku asirsko-babilonske armade odsekala glavo ter tako rešila oblegano mesto Betulijo, kjer je bilo zmanjkalo že vse vode, in rešila je s tem celo judovsko deželo. Vse ljudstvo, vsi duhovni, ves Jeruzalem, vse je nasproti hitelo zmagoslavni Juditi, rešiteljici domovine, in preslavljali so jo z vznesenimi hvalospevi. Holofernu je podobna peklenska pošast. Hudočni duh je morilec od začetka in sovražnik človeškega rodu. Kakor je prva človeka zapeljal, tako zasleduje ves človeški rod, kateremu skuša odvzeti studenec žive vode, milost božjo. Tedaj pa je navstala Judita iz Nazareta in stopila je peklenski kači na glavo. Njen in božji Sin je s svojo smrtjo in s svojim vstajenjem zmagal pekel. Zato na njenega rojstva dan vsa katoliška ljudstva, vsi duhovniki in vse katoliške pokrajine hité pozdravljat in slaviti Mater Odrešenika svetá: *Oblagodarjena si ti, o hči! od Gospoda, najvišjega Boga, pred vsemi ženami na zemlji!* (Judit. 13, 20.)

Četrta živa predpodoba Marijina je Estera. Kralj Ahasver je vladal sedemindvajsetim deželam, od Indije do Etijopije. Njegova kraljica Estera je bila iz judovskega rodu, rejenka Mardohejeva. Kralju je bila nad vse ljuba. Neki dvornik, imenom Aman, pa je skušal kralja nadražiti nad jude, in že je bilo izdano povelje zoper jude. Tedaj pa se vzdigne Estera, prosi za svoje ljudstvo in bilo je rešeno. Vse ljudstvo je slavilo svojo rešiteljico.

Marijo si je kralj nebeški izvolil Kraljico zemlje in nebes, izvolil si jo je iz vsega človeškega rodu ter posvetil z brezmadežnim spočetjem. Obdal jo je v življenju z vso lepoto, milobo, svetostjo, z vsemi milostmi pa tudi z največjimi težavami in križi. In zato je bila povzdignjena tolikanj, da je bila z dušo in telesom vzeta v nebesa ter postavljena Kraljica nad vse angelje in svetnike. Vsa nebesa jo časté, vsi zemeljski prebivalci jo prosijo pomoči in varstva, in sv. cerkev, nevesta Kristusova na zemlji, jo slavi z mnogimi zapovedanimi in nezapovedanimi prazniki in spomini; zakaj ona je prava Estera, pomočnica kristijanov, tolažnica žalostnih in rešiteljica človeškega rodu. Šestnajst raznovrstnih praznikov je postavljenih v njeno proslavo. Kdo pa je v stanu naštetih vse pobožnosti, vse blage ustanove, vsa spokorna dejanja, vsa dejanja ljubezni, katera opravljajo dan na dan Materi božji v čast milijoni in milijoni njenih zvestih otrók od cesarske svetlosti na zlatem prestolu pa do zadnje ubožne pastarice v gorskem zakotju? Kdo prešteje vse cerkve, vse oltarje, vse podobe in kipe, od največičastniših cerkvenih stavb v večnem Rimu pa do najpreprostejše kapelice na samotnem griču? Kje bi bilo najti svoji veri zvestih katoličanov, kateri ne bi vsak dan in še po večkrat počastili svoje nebeške Matere z angeljevim pozdravom? Kje bi bila krščanska katoliška družina, v kateri ne bi se pogostokrat čula skupna molitev sv. rožnega venca? In slovensko ljudstvo sploh, ali mar ni za Bogom najbolj vneto za čast Marijino?

Sv. Hildegardi je bilo nekdanj na današnji praznik dano v duhu gledati, kako se na praznik Marijinega rojstva vsa nebesa hodijo klanjat svoji Kraljici. Videla je Marijo z božjim Detetom sedeti na zlatem prestolu, katerega je obdajala častna straža nebeških angeljev. Tedaj pa se začne častitanje. Nadangelj Gabrijel pride prvi, za njim pa se zvrsti dolga vrsta iz vseh stanov in redov ženskega spola. Veliki nebeški poslanec globoko se priklonivši pred Marijo, ponovi svoj pozdrav: *Češčena, milosti*

polna, Gospod je s Teboj, blažena si med ženami! Za njim pride dolga vrsta čistih devic, izbranih iz vseh narodov, katera kliče: *Blažena med ženami!* Potem pride častita vrsta svetih ženâ in krščanskih mater pred Marijo, in zopet zakličejo: *Blažena med ženami!* Na to se uvrsté sv. vdove s pozdravom: *Blažena med ženami!* Za temi pridejo žlahtne device visocih stanov pozdravljaje Kraljico devic: *Blažena med ženami!* Tem sledé svete kraljice in cesarice s predragocenimi kronami, in zopet s taistim pozdravom: *Blažena med ženami!*

Kristijani! Zaključimo mi vse te nebeške vrste sedaj-le v duhu, pridružimo se jim kot ponižni, zadnji častilci ter kličimo: Marija, Kraljica nebeška in zemlje Gospa, Ti, ki si bila tisoče let poprej naznanjena v prerokbah in predpodobah, sprejmi ta trenutek tudi od nas tisti najljubši pozdrav: *Češčena, milosti polna, Gospod je s Teboj, blažena si med ženami!* Pa nam je še nekaj družega na srcu, mi smo še ubogi potniki in skušani pregnanci na tej zemlji, zato usliši tudi naše prošnje mili glas: *Sv. Marija, Mati Božja, prosi za nas grešnike, sedaj in ob naši smrtni uri!* Amen.

Val. Bernik.

2. Zakaj smo dolžni Mariji posebno spoštovanje?

Velike reči mi je storil On, ki je mogočen. Luk. 1, 48.

V vsaki količkaj imenitni družini je rojstni dan kakega otroka za vso hišo praznični dan, dan veselja. Sosedje, sorodniki in drugi dobri prijatelji hodijo mater in dete pozdravljat in voščijo vsi družini ljubega zdravja, sreče in veselja nad novorojencem, in blagoslova Božjega. To veselje pa je tem večje ter se preseli na cele dežele in ljudstva, če se porodi v cesarski ali kraljevi palači zdrav in nadepoln bodoči vladar ali prihodnja kraljica, katerima na čast gromé topovi po mestih in po deželi, se napravljajo razne veselice in se po cerkvah glasé hvalne in zahvalne pesmi, — vse to kot znak veselja in ljudske radosti. Kdo bi torej nam, katoliškim kristijanom, mogel zameriti veselje, ki nam današnji dan prihaja iz dna našega srca, ko obhajamo spomin rojstva one kraljice, ki je prišla iz naročja Najvišjega, iz slavne hiše kralja Davida, ki ima postati deviška mati in porodnica jedinorojenega Sina božjega, mati našega Boga in Zveličarja Jezusa Kristusa, ob jednom pa tudi

naša mati in kraljica nebes in zemlje? K temu opravičenemu veselju nas spodbada današnji praznik sv. katoliška cerkev, rekoč: *Tvoje rojstvo, o deviška porodnica Božja, je veselje oznanilo vsemu svetu, ker iz tebe je izšlo solnce pravice, Kristus naš Bog, ki je, pre-kletstvo odvzemši nam dal blagoslov in smrt osramotivši nam podaril večno življenje.* Gledé na to naše duhovno veselje o velikih praznikih device Marije je pač koristno preišljevati, zakaj da smo Materi božji Mariji dolžni posebnega, za Bogom največjega spoštovanja in čiščenja. In prav o tem želim danes nekoliko več izpregovoriti, in to na večjo čast in slavo Marijino, ter v vaš pouk, da jo še vi prav po otroško ljubite in za Bogom najbolj častite. Poslušajte!

Marijo smo dolžni za Bogom najbolj častiti zategadelj, ker je ona 1. mati Božja, in ta njena visokost je tolika, da sveti Bonaventura pravi: »Bog bi bil v svoji vsemogočnosti mogel ustvariti večji svet, kakor je sedanji, On bi bil mogel narediti večja in prostornejša nebesa, kakor sedanja; — a imenitnejše matere, nego je Marija, Bog sam ni mogel ustvariti.« Marijo smo dolžni za Bogom najbolj častiti, 2. ker jo vsa nebesa, vse angeljske vrste časté in pozdravljajo kot svojo kraljico; ker nam jo je 3. Sin božji sam dal za našo mater in v njeno oblast izročil kraljestvo vsega usmiljenja. Danes pa hočem govoriti še posebno o dveh vzrokih, zaradi katerih naj Marijo za Bogom najbolj častimo. Ta dva vzroka pa sta: 1. ker je Bog sam čestokrat na prečuden način poplačal Marijine častilce in s tem pokazal, da mu je to čiščenje posebno prijetno in dopadljivo; 2. pa, ker je Bog sam čestokrat z največjimi kaznimi strahoval zaničevalce in preklinjevalce svoje matere Marije.

1. Rekel sem, da je Bog sam večkrat na prečuden način poplačeval Marijine častilce. To naj vam odkažem v tej le čudoviti prigodbi.

Na Portugalskem je ležal nek imeniten gospod dlje časa hudo bolan. V službi je imel nekega turčina ali mohamedana, torej največjega sovražnika krščanskega imena in čiščenja Marijinega. Ker pa gospod zaradi hude svoje bolezni ni mogel hoditi v cerkev, ukazal je temu svojemu služabniku v svoji sobi postaviti mal oltarček, vanj postaviti podobo preblazene device Marije, in to podobo krog in krog venčati s cveticami, da je na svoji bolniški postelji tem ložej molil in se tem prisrčnejše priporočal njenemu varstvu,

ker jo je posebno častil. Ta pobožni gospod se je dlje časa in na vso moč trudil, da bi bil svojega služabnika mohamedana spreobrnil h krščanski veri; a vse njegove prošnje in ponudbe v denarjih so bile zaman. Vendar služabnik, da se je svojemu gospodu bolj prikupil, storil je vse mogoče, kakor je le vedel in znal, da je Marijin oltarček lepo zaljšal in s cveticami lepšal, dasi Marije v svojem srcu nikdar ni maral s tem počastiti; a baš Marija ga je za njegove službe voljo čudovito izplačala s spreobrnjenjem. Vže takoj drugi dan, ko je njen oltarček tako ozališal, pride služabnik k gospodu in prosi, da bi bil krščen, rekoč, da se mu je po noči ta sveta devica prikazala in mu velevala, da se mora dati krstiti in kristijan postati. Če pa pomislimo, da je baš dar svetega krsta, dar sv. vere največja dobrota, največja milost, katero Bog človeku more skazati, moramo pač iz tega spoznati, kako ljubo in dopadljivo je Bogu češčenje Marijino, katero z največo milostjo spreobrnjenja plačuje.

Tej podobno prigodbo vam vem tudi jaz o neki židovski deklici povedati. Dne 9. julija pred tremi leti sem bil na Reki v kapucinskem samostanu. Tje je hodila prav tisti čas deklica nad sedemnajst let stara k poduku za sveti krst. Vprašam, kdo je in od kod je prišla? Gospod oče gvardijan mi povedô čudežno zgodbo njenega življenja tako-le: Čudili se bote, če vam povem, da je to dekle židovsko. Rodilo se je na Poljskem židovskim starišem. Mati ji je umrla; sedaj ima še očeta in mačeho. Preselili so se na Reko. Oče je trgovec; tudi večja njegova hči ima svojo hišo in trgovino. Mlajša pa je hodila v šolo. Govori nemško, italijansko, hrvaško in nekoliko madjarsko. V šoli pa je videla druge krščanske otroke moliti in se prekrizati. Posebno se je mladi židovki molitev »Češčena Marija« tako primilila, da jo je odslej češče molila. Vse to je pa morala pred svojimi stariši strogo prikrižati, sicer je bila brez usmiljenja tepena in kaznovana. Primeri se, da gre z drugo družino memo cerkve, in dekle se spozabi, da se vpričo očeta prekriza. Oče ji na ulici od obeh strani toliko zaušnico dá, da deklica pade na tla. Doma jo je metal oče ob tla, ji poruval skoraj vse lase z glave in vso obleko nad njo raztrgal, ter jo raztrgano in na pol nago zapodil od hiše. Deklica je prav kot mučenka vse to pretrpela in zbežala od očetnje hiše v neko službo, kjer je imela le jed in borno obleko. Po smrti te gospodinje jo vzame na Trsatu neka dobra ženska, kjer še sedaj biva in hodi v tobačno tovarno, kjer služi na dan po 24 krajcarjev. Pri kapucinih ji dajo vsakdanjo hrano in tje hodi k poduku za sv. krst. Krščena pa ne more biti brez dovoljenja očetovega do izpolnjenega osemnajstega leta. Z zasluženimi krajcarji si kupuje obleko in plačuje stanovanje; ostanek pa varčno shranjuje, da si bode za sv. krst mogla kupiti vso novo, belo obleko in venec za na glavo. Čez dva meseca bode izpolnila osemnajst let, in kedar dojde njen rojstni list od rabina iz Poljskega, bode krščena na Trsatu. Potem pa jo mislijo oddati kam drugam,

morda v kak samostan, da jo oče ali kak fanatičen žid ne umori. To milost sv. krsta pa, kakor vsakdo lahko vidi, je deklica dosegla prav zaradi ljubezni do Marije, zavoljo katere je vže kot otrok veliko tepenja, suvanja, uboštva in celó pregnanstva in zavrženja iz očetnje hiše pretrpela, da bode po tej poti Marijine ljubezni dosegla največjo milost — milost sv. vere in sv. krsta. Tako namreč plačuje Bog češčenje svoje matere z največimi darovi.*)

Zato pravi sv. Bernard: »Poglejte, ljube duše! s koliko ljubeznijo in pobožnostjo Bog hoče, da to veliko kraljico častimo in kako naj se vselej k nji zatekamo in zaupamo v njeno pomoč.« — Kako je volja Božja, da Marijo častimo, pokazal je Bog tudi s tem, ker je

II. prav velikrat z največjimi, celó s smrtnimi kaznimi strahoval zaničevalce in preklinjevalce svoje Matere. — Takih bogokletnežev, ki zaničujejo in preklinjajo celó Mater Božjo, se nikdar ne manjka. Grozovito je njihov govorjenje in preklinjevanje, in nedostojno, da bi ga na tem svetem kraju ponavljal. Še celó v naši župniji je bilo pred letom od nekega divjaka slišati, da, če Mariji ni všeč, ako se ob shodih pleše in norí, naj gre še ona iz vasí. Ali vidite, ali umejete, v kolika bogoskrunstva se poživinjen človek more zaletavati? Ali se ne bojí, da bi ga strela z jasnega ne ubila, ali pa, da bi se zemlja pod njim odprla in njega in vso vas požrla? Poglejte!

Leta 1862. v dan 17. julija so se v Trapani na Sicilijanskem sprehajali štirje vojaki po mostovžu nekega samostana, kjer so stanovali. V nekem kotu je visela podoba brezmadežne Device Marije. Iz te podobe se jamejo norčevati in jo z osmojenimi cigarami mazati. V svojo sobo prišedši se le še s te podobe norčujejo. Kar na jedenkrat se strop nad njimi vdre in tri izmej njih pri tej priči ubije, četrti pa je bil tako poškodovan in strt, da je čez malo ur potem izdihnil svojo dušo. — Vprašam vas, kaj pomenja tako maščevanje Božje jeze?

V pustu leta 1864. je bila v Beneventu pri neki veselici zbrana velika družba. Tu jame nek prekucuh v pijanosti udrihati po veri, po Materi Božji, po papežu itd. Gospodinja ga posvari, »če bi imel količkaj spoštovanja do svoje lastne matere, do svoje soproge in sploh do ženskega spola, da bi vsaj o Devici Mariji tako bogokletno ne govoril«. A to svarjenje ga le še bolj razdraži, da kriči, če je kaj na tem, potem pa zahtevam od Boga in Matere Božje, da naj me kaznujeta. O polunoči pride domov; a soproga se zanj malo zmeni, vedoč, kakšna živina je bil, kadar se je opil.

*) V nedeljo Marijinega [imena 1894 je krstil deklico v Trsatski župni cerkvi č. g. kapucinski gvardijan P. Avguštin.

Pa — kako se zjutraj prestraši, ko ga na tleh sobe najde mrtvega, v obrazu vsega črnega, in črni in zatekli jezik mu je iz ust molel! Vse mesto je vkup letelo to človeško zver gledat in le jeden glas je šel po mestu, da si je s svojim bogokletnim govorjenjem to zaslužil, in je bilo njegovo pohujšanje te šibe Božje vredno. Vprašam zopet: Kaj nam to maščevanje Božje pravi?

V Volateri na Toskanskem se je zadnje adventno nedeljo leta 1861. primerilo to-le: Čvetero igralcev se spravi mesto k službi Božji zunaj mesta v nek podmol igrat z namenom, da bodo igrali do pondeljka zjutraj. Jeden izmed njih, ko nekoliko lir zaigra, začne preklinjati Mater Božjo, da so ga še drugi tovariši svarili, naj molči. A noče jih ne le poslušati, temveč le še hujše preklinja. Kar se skala v podmolu, ki je nad njim visela, odtrga in ga pod seboj pri tej priči do smrti pokveči, med tem, ko so njegovi tovariši nepoškodovani ostali.

Kaj nam pravi tako maščevanje Božje? Ali mar ne to, da se Bog vže na tem svetu grozovito maščuje nad takimi, ki skrunijo čast njegove Matere? Kakšno bo pa še to njegovo maščevanje nad njimi v večnem pekelskem ognju?!

Iz tega pa tudi mi lahko vsi razvidimo, kako prav imamo katoliški kristijani, da Marijo kot Mater Božjo za Bogom najbolj častimo in na pomoč kličemo. Poslušajmo torej sv. Bernarda, ki nam kliče: »Častimo Marijo iz dna svojega srca in z vso pobožnostjo svoje duše.« Častimo jo, ker je za Bogom največja v nebesih in na zemlji, ker jo je Bog Oče počastil kot svojo ljubo hčer, Sin Božji kot svojo mater, sv. Duh kot svojo prečisto nevesto! Amen.

M. Torkar.

Praznik Marijinega Imena.

I. Kako najdemo Marijo?

Kdor mene najde, najde življenje.
Preg. 8. 35.

V današnjem listu iz bukev Sirahovih se bere o Mariji: *Pri meni je vsa milost življenja in resnice, pri meni je vse upanje življenja in čednosti. Pridite k meni vsi, kateri me želite in nasitite se mojega sadu. Te besede obrača sv. cerkev na Marijo presveto Devico, Mater božjo, ravno tako tudi podobne prekrasne besede iz bukev pregovorov: Kdor mene najde, najde življenje in prejme zveličanje od Gospoda. S temi besedami misli modri sv. pisma*

nevstvarjeno modrost božjo, katera nad vsemi stvarmi gospoduje in se ponuja vsem ljudem, da jih stori srečne. Ker je pa to modrost zlasti prejela prečista Devica Marija, lahko razumemo, zakaj katoliška cerkev te besede obrača tudi na Marijo, katero je izvolila božja modrost za mater večne modrosti, katera je sama od Boga prejela najvišjo modrost, pa jo tudi vsem rada izprosi, kateri je iščejo pri nji, zato da dosežejo večno srečo.

Predragi! tudi nam kliče Marija: *Pridite k meni vsi, ki me želite, in nasitite se mojega sadu . . . Kdor mene najde, najde življenje.* Kdo izmed nas bi po Mariji rad ne našel življenja, pravega, večno srečnega življenja? Zatorej iščite Marijo, iščite jo z veseljem. Vem, da jo vsi radi iščete; vem, da jo ljubite, da ste srečni, kadar ste pri Mariji, saj za to ste tudi danes prišli semkaj v to hišo božjo, ker ste trdno prepričani, da pri nji, pri svoji ljubi materi najdete najboljšo brambo in pomoč. Zato vam bom pa tudi danes povedal: kako najdemo Marijo?

Marijo najdemo, ako 1. vanjo verujemo, 2. vanjo upamo, 3. jo ljubimo čez vse druge stvari božje. Blagor nam, ako jo najdemo, ker najdemo življenje.

1. Marijo najdemo, ako o Mariji vse trdno verujemo, kar sv. katoliška cerkev o nji uči. Najprej moramo verovati, da je bila od vekomaj izvoljena za mater Sina božjega, Jezusa Kristusa, Odrešenika sveta, in da je bila za to v prvem trenutku svojega spočetja obvarovana vsakega madeža izvirnega greha, da je bila brez madeža spočeta. In to je lahko verjeti, zakaj ne spodobi se, da bi imel neskončno sveti Sin božji le kedaj z grehom omadeževano mater. Kdo bi mogel trditi, da vsegamogočni Bog Oče ni mogel, ali ni hotel obvarovati matere svojega Sina smrtnega diha peklenske kače? — Trdno verovati moramo nadalje vse, kar nam pripoveduje sv. evangelij o življenju Marijinem, zlasti, da je bila vse življenje čista devica; da je spočela od sv. Duha in rodila Sina, ki je Sin Najvikšega, Jezus Kristus, Bog in človek skupaj; da je torej ona v resnici *Mati božja*, božja porodnica, kakor je zatrdil leta 431. vesoljni cerkveni zbor v Efezu. — Verovati moramo, da je Marija po materino skrbela za Jezusa vse trenutke njegovega življenja na zemlji noter do njegove britke smrti na križu, ko ji je namesto sebe izročil za sina svojega najljubšega učenca Janeza in v Janezovi osebi ves človeški rod; da je toraj tudi *naša ljuba mati*. —

Verovati moramo, kar pove sv. evangelij, da je bil Jezus na zemlji Mariji kakor svoji pravi materi podložen in pokoren, in da je spolnil vsako njeno željo, da jo torej kot najboljši sin tudi zdaj v nebesih časti ko svojo najboljšo mater, in da najrajši izpolnjuje vsako njeno željo in prošnjo. — Verovati moramo naposled, da jo je Bog po smrti v nebesa vzel in tam povišal nad vse angeljske zbore in vse svetnike, in da jo je postavil kraljico nebes in zemlje, da ji je izročil najvišjo oblast. — Tudi tisti nauk pobožni kristijan rad verjame, ki pravi, da je Bog ne le dušo, temveč tudi telo Marijino vzel po smrti v nebesa, dasiravno to ni v svetem pismu zapisano, in tudi sv. cerkev ne ukazuje ravno, da bi se moralo verovati, toda tako uči staro ustno izročilo, in je gotovo tudi popolnoma opravičeno misliti, da ni strohnelo v zemlji telo tiste, ki je bila brez madeža spočeta, ki je nosila Sina božjega, ki je kraljica nebes in zemlje.

Kdor vse te resnice pobožno, rad, veselo in trdno veruje, tako trdno, da bi tudi življenje dal, ako bi bilo treba, za to svojo vero, — najde Marijo.

2. Iz take trdne vere izvira pa tudi trdno upanje in zaupanje na Marijo.

a) Kdor namreč veruje, da je Marija mati Boga samega, ta ve, da je ona mogočna pri Bogu nad vse druge svetnike in angelje, da je takorekoč vsegamogočna po svoji priprošnji. Kdor veruje poleg tega, da je tudi njegova ljuba mati, ta ve, da ona tudi res skrbi zanj, kakor le najboljša mati more skrbeti za svoje dete, zakaj ona nima zastoj imena mati, ampak je res najboljša mati. Kdor tedaj veruje, da je Marija res njegova mati in tako mogočna mati, kako ne bo tak upal od nje vsega dobrega, kako bi ne zaupal, da bo vse storila, da ga reši, da ga osreči, da ga dobi k sebi v večno nebeško domovino, da tako po nji najde življenje in prejme zveličanje od Gospoda. Marija je torej naša mati, naša prava najboljša mati, naša najmogočnejša mati, to je prva podlaga našega upanja.

b) Drugi vzrok našega zaupanja na Marijo je ta, ker je bila tako zvesta služabnica in učenka božjega Zveličarja, da je v vsem posnemala svojega Sina. Njeno srce je najbolj podobno Srcu Jezusovemu, zato ona najrajše to dela, kar dela njen božji Sin. Marija je pa videla, da je Jezus Kristus, njen Sin, najrajši vsem delil dobrote, da je povsod okoli hodil le dobrote deleč, da je pomagal v časnih silah in potrebah, tolažil žalostne, ozdrav-

ljal razne bolezni in v ta namen storil čudežev brez števila, da je zlasti iskal zgubljenih grešnikov in skrbel zanje, da jih je pripeljal na pot izveličanja. Ravno to je tudi najrajše delala Marija. Sv. evangelij nam sicer ne pove družega, kakor kar je storila v Kani, toda mi smemo verjeti, da je že takrat, ko je živela na zemlji, delila najrajše dobrote in izprosila pomoči in milosti pri Jezusu, svojem Sinu. Gotovo je tedaj tudi ona nesrečnikom pomagala, malosrčne okrepčevala, žalostne tolažila, molila za svoje ljudstvo, zlasti prosila za uboge grešnike in jih priporočala Jezusu, da se jih je usmilil. Tako je delala Mati božja v svojem zemeljskem življenju, ali bo delala zdaj drugače? Ali bo ko nebeška kraljica popolnoma pozabila zemeljskih bridkostij in bolečin svojih otrok? Ali mar zdaj nima več tistega milostnega srca, ki ga je imela na tem svetu? Ali se more veseliti, ko njeni otroci na zemlji toliko trpé, in ko vé, da jim lahko pomaga? Ali more tako usmiljena mati mirno gledati, ko hodijo milijoni in milijoni grešnikov v pogubljenje, v večno pogubljenje? O nikdar, nikdar! Saj je vendar najslajša sreča za usmiljeno srce, dobro delati potrebnim. Saj je Bog dal Mariji najboljše, najljubeznivše srce za Jezusovim, zato smemo po pravici reči, da vse, kar Bog stori, stori po Mariji. Ni torej prazno upanje, ako upamo od Marije vsega dobrega, ni nespametno zanašanje, ako se trdno zanašamo nanjo, ki nas ljubi, ki je vsegamogočna pri Bogu, katere ljubezen presega ljubezen vseh pozemeljskih mater.

Upajmo torej, neomahljivo upajmo, in prav otroško zaupajmo na Marijo; to je drugo, kar je potrebno, da jo najdemo, in po nji dobimo vse dobro, najdemo življenje in prejmemo zveličanje od Gospoda.

3. Predragi! Če mi upamo od Marije toliko dobrega in po pravici upamo, ker vemo, da je naša mati, ki nas neizrekljivo ljubi, ko svoje ljube otroke, in če smo prepričani, da smo prejeli od Marije res že brez števila milost in dobrot, ki jih še ne spoznamo; če vemo, da nas Marija želi pri sebi imeti, ali se ne bo v naših srcih vnela ljubezen do take dobre in mile matere? O gotovo! Ne le verovati, ne le upati vanjo, ampak tudi ljubiti moramo Marijo, goreče in iz globočine srca jo ljubiti čez vse druge stvari božje; — šele potem jo bomo v resnici našli. Kako pa naj ljubimo Marijo? Kaj je ljubezen? — Ljubezen je hrepenenje našega srca po kom, ki mu dobro želimo, ker nam dopade in mu tudi mi želimo dopasti. Kaj se nam pa navadno

dopade? Gotovo to, kar je lepo ali dobro, ali se nam vsaj zdi, da je tako. Čez vse najlepši in najboljši je seveda Bog i med njegovimi stvarmi pa je, razven Jezusa Kristusa po njegovi človeški naravi, najlepša in najboljša Marija. Kaj bi se nam moglo tedaj razven Boga bolj dopasti, kot ona? po kom bi mogli bolj hrepeneti? koga bolj ljubiti kakor Marijo? Kakor dete vedno kliče mater, nanjo misli, o nji govori, nje se najrajše drži, k nji se zateka v vsaki sili in potrebi in je koj žalostno in se joka, če matere ne vidi; — tako tudi mi storimo z našo nebeško materjo, in gotovo bomo tako storili, ako jo v resnici ljubimo. Kdor ima nad kom dopadenje, želi in se trudi in si prizadeva, da bi tudi on njemu dopadel, po njem se ravna, posnema njegove lepe lastnosti, voljo njegovo hitro izprevidi in kolikor le more natanko izpolnuje, sploh si prizadeva na vso moč mu kaj dobrega, ljubega in prijetnega storiti. Tako bo delal tudi tisti, ki Marijo prav in v resnici ljubi. Tak ne bo le rad mislil nanjo, rad govoril o njej, k nji se zatekal v svojih potrebah, on ne bo le dopadenje imel nad njeno dobroto in lepoto, nad njenimi lepimi čednostmi in se veselil njenega veličastva in sreče v nebesih, ampak prizadeval si bo tudi njene čednosti po svoji moči posnemati, po božji in njeni volji živeti v vsakem obziru, razširjati njeno čast in slavo, kjerkoli mu bo mogoče, sploh v vsem njegovem dejanju in nehanju se bode razodevala ljubezen do Marije.

Glejte, predragi častilci Marijini! ako iščemo Marijo z živo vero, s trdnim zaupanjem in gorečo ljubeznijo, ako jo tudi po tem častimo ko Mater božjo, jo prosimo pomoči in priprošnje na težavnem potu življenja, ko svojo ljubo in mogočno mater, ako iz ljubezni posnemamo njene čednosti in vse delamo v njeno čast in slavo, potem jo bomo našli. Ona se nam bo skazovala mater in varuhinjo v življenju, studenec milosti božje, in po tem revnem življenji nam bo pokazala Jezusa, blaženi sad svejega telesa, in tako bomo našli življenje in prejeli zveličanje od Gospoda. Velikokrat je Marija že v tem življenju prikazala se svojim zvestim častilcem in nekaterim tudi pokazala Jezusa, blaženi sad svojega telesa. Tako se bere v življenju sv. Feliksa Kantaličijana.

Njega so zavaljo njegove velike pobožnosti in ljubezni do Marije in ker je po nji prejel toliko milosti, imenovali »ljubljenca presvete Device«. Ko je po navadi v cerkvi bil v molitvi vtopljen, občuti nekoč v srcu tolik ogenj ljubezni do Kristusa Gospoda, da

skoraj nezaveden proti velikemu oltarju steče, kjer je bila podoba Matere božje z njenim nebeškim Detetom. Tukaj je Marijo prisrčno prosil, da bi mu svoje ljubo Dete vsaj za jeden trenutek v naročje podala, kakor nekdanj staremu Simeonu. In glej Mati božja se mu res prikaže in mu položi svojega Sina v naročje.

Predragi! če nam pa Marija tudi sedaj v tem umrljivem življenju ne dá okušati te sladke sreče, da bi videli s telesnimi očmi njenega božjega Sina, le trdno verujmo v presveto Mater božjo, upajmo v svojo preljubo in vsemogočno mater, ljubimo jo z otroško ljubeznijo, potem bomo po nji našli pravo večno srečno življenje in prejeli zveličanje od Gospoda. Amen.

Ludovik Škufca.

2. Marija — morje milosti.

Devici je bilo ime Marija.

Luk. 1, 27.

Današnji sv. evangelij nam pripoveduje, kako je bil veliki angelj Gabrijel od Boga samega poslan k Mariji v Nazaret, ji oznanit, da je ona tista blažena in milosti polna med vsemi drugimi svojega spola, od katere ima rojen biti Odrešenik in Zveličar svetá. Zaradi tega materinstva Božjega torej Marija neskončno prekosi vse Evine hčere tega svetá, če se tudi kraljeve ali cesarske, zlate ali demantne krone blesté na njih glavah, prekosi celó vse vrste svetnikov in angeljev v nebesih, ker je tudi njim vsem postavljena za kraljico. Vže njeno ime »Marija« po besedah sv. Hijeronima ni iznajdeno na zemlji, in ni bilo dano in izvoljeno od ljudi, kakor se to po navadi godi. Ime Marija prihaja iz nebes in je bilo Materi božji dano na povelje Gospodovo. Če se pa na pomen tega imena ozremo, imenuje se Marija v našem jeziku »morje«, in sicer je Marija morje milosti, ki jih je od Boga prejela, in katere Bog po nji zopet drugim podeljuje. Zato premišljajmo danes, kako je Marija morje milosti po tem 1. ker nam je Zveličarja z nebes izprosila, 2. ker ji je Bog zveličanje ljudi izročil in 3. ker je zveličanje ljudi njeno neprestano opravilo v nebesih. — Vse na večjo čast in slavo Marijino!

1. Marija je morje milosti, sem rekel, ker nam je iz nebes izprosila Zveličarja, začetnika vseh milosti. —

To nam spričuje današnji sv. evangelij, rekoč: *Angelj Gabrijel je prišel k nji* (1, 28.). Vprašam, kje je bila Marija, ko je angelj prišel k nji? in kaj je prav tedaj delala, ko se ji je prikazal? Na to odgovarja učeni Kornelij a lapide: »Angelj je prišel v zaprti hram sv. device, ko je ta na tihem za prihod Mesijev in odrešenje človeštva k Bogu molila.« Vže pred Marijo so očaki in preroki stare zaveze zdihovali po Odrešeniku. Tako kraljevi prerok David zdihuje, rekoč: *Gospod! nagni svoja nebesa in stopi doli* (143, 5.) in zopet: *Pokaži nam, o Bog! svoje obličje in oteti bomo* (79, 20.). In prerok Izaija je klical: *Ve nebesa rosite pravičnega, dežite ga oblaki, odpri se zemlja in rōdi Zveličarja* (45, 8.). A njih prošnja Gospod ni uslišal, ampak to uslišanje je pridržal svoji materi, blaženi devici Mariji. Zato, glejte, ji je rekel angelj Gabrijel, ko je k nji prišel: *Marija, ti si milost našla pri Bogu* (L. 1, 30.); to milost namreč, pravi sv. Krizostom, da je svetu izprosila Sina Božjega, Odrešenika in Zveličarja. Brez njene prošnje bi morda še dandanes človeški rod ne bil odrešen. Zakaj če so oni sveti možje stare zaveze že na tisoče let te milosti zaman prosili iz nebes, tako bi bil brez dvoma grešni in prokleti rod človeški še tisoče let zastonj zdihoval po Odrešeniku, da gā Marija, ta milosti polna devica, ni izprosila iz nebes.

Neka stara ajdovska pravljica nam pripoveduje, da je nekaj na silno rodovitnem otoku Kreti nastala strašna kuga, ki je žugala pomoriti vse ondotne prebivalce. V tej sili, ko je bila vsa človeška pomoč zaman, prosila je boginja Minerva najvišega Boga Jupitra za pomoč. Ta pa odpošlje na njeno priprošnje z nebes zdravnika Apólina na otok, da s svojo zdravniško umetnostjo kugo ustavi. Med prebivalce v Kreti prišedši, jim reče: »Po Minervini priprošnji sem prišel iz nebes, da vam pomoč in rešitev prinašam. Zato zahvalite se svoji priprošnici za njeno ljubezen in v zahvalo ji postavite spomenik z napisom: »Minerva rešenica Krečanov.« — Ljubi moji! kdo v tej pravljici na prvi hip ne vidi, da kužni otok Kreta je bil ta svet po storjenem grehu, ki bi bil imel vekomaj pokončan in pogubljen biti? Minerva pa, ki je zanj milosti prosila, je bila Marija, ki mu je izprosila Odrešenika in Zveličarja iz nebes. Za to največjo milost pač gotovo Marija zasluži, da ji vsak katoliški kristijan postavi spomenik hvaležnosti vsaj v svojem srcu z napisom: »Marija, rešenica moja in rešenica vsega vernega človeštva.«

2. Marija je morje milosti zato, ker ji je Bog sam izročil zveličanje ljudi. — Vsi cerkveni učeni se strinjajo v tem nauku, ko sta učenec Janez in Marija pod križem Kristusovim stala, in jima je Jezus izpregovoril besede: »Žena, glej, tvoj sin! — Sin!

glej tvoja mati«, da v učencu Janezu ni le njega in druge apostole, ampak ji je izročil v oskrb in varstvo ves človeški rod. Sv. Kornelij a lapide pravi: »Kristus je pri svoji smrti svojo mater na zemlji zapustil, da je bila mati apostolom in vsem vernikom, da padle vzdiguje, žalostne tolaži, obupne potrjuje, dvomljivim prav svetuje in jih vodi proti zveličanju, — in to ne le sedaj, ampak do konca svetá.« — V spričevanje tega je še drug dokaz v sv. pismu. Kristus je namreč ob svoji smrti na križu nagnil svojo glavo, in sicer na tisto stran, kjer je stala Marija, njegova mati pod križem. Zakaj pa? Blaženi kardinal Hugon pravi, da zategadelj, ker je hotel človeštvu reči: »Pri tej moji materi zanaprej prosite odpuščenja, ona je jamstvo Božjega usmiljenja.« Takrat ob svoji smrti ni mogel več govoriti, tudi z rokami ni mogel več na Marijo pokazati, ker so bile na križ pribite; zato je pa s svojo glavo pokazal na Marijo, ter je še umirajoč s poslednjim zdihljejem hotel reči: »Tej svoji materi vas izročam; na nji počiva moja ljubezen, nji podeljujem vse milosti. Vidite, prav zategadelj pozdravljamo Marijo z besedami sv. cerkve: »Devica mogočna, mati milosti Božje, vrata nebeška, zdravje bolnikov, pribežališče grešnikov, tolažnica žalostnih in pomoč kristijanov«. O kličimo jo torej na pomoč v vsaki dušni in telesni potrebi, ki je milosti polna zato, da jo nam podeljuje. Zato pa tudi

3. poslednjič Marija ne prestando skrbí za zveličanje ljudi. Kdor bi hotel to resnico tajiti, dokazati bi moral, da so vse čudežne dogodbe od prvih časov krščanstva pa do današnjega dne, ki so se godile na priprošnjo Marijino po njenih romarskih potih in cerkvah, pred njenimi milostnimi oltarji, pred njenimi podobami in svetinjami itd. — zgolj laži in sleparije. Toda jedna ali druga takih čudežnih prigodb se dá utajiti; ali milijone in milijone čudežev skozi 19 stoletij tudi največi brezverci in bogotajci utajiti in ovreči ne morejo. Na milijone in milijone teh čudežev pa, ki se od ženitnine v Kani Galilejski skozi 19 stoletij neprenehoma raztezajo do zadnjega čudeža v Lurdu na Francoskem, kaj drugega nam pravijo, kakor to, da je Marija morje milosti, ki se neprenehoma razliva v blagor in zveličanje človeških otrok, in to še posebno častilcev Marijinih. Če je otrok, čegar noge so bile od rojstva do petega leta vedno vse ohromele in sključene, prinešen v kapelo matere Božje, na molitev svoje matere v cerkvi Matere Božje pri Solnogradu na jedenkrat ozdravil in veselo skakal, ali ni tu pomoč Marijina vsemu svetu očividna? In tacih in jednacij čudežev na priprošnjo Marijino se zlasti v Lurdu dandanes vsako

leto na tisoče ponavlja. Kdo, ljubi moji! kdor o njih sliši ali bere, ne bi za kraljem Salomonom trdil besed: *Kdor mene najde, bo našel življenje in prejel zveličanje od Gospoda?*

Zahvaljujmo se torej dobrotljivemu Bogu, da imamo v Mariji morje milosti, in podajmo se odslej zanaprej pod njeno pomoč in varstvo, da še mi jedenkrat spoznamo resnico besed: »Marija je naše izveličanje!« Amen.

M. Torcar.

Petnajsta nedelja po binkoštih.

I. Molite za duhovnike! *)

Jezus je rekel: Mladenič, rečem ti, vstani! Luk. 7, 14.

Velik čudež nam pripoveduje današnji sveti evangelij. Iz najmskega mesta gre žalostni mrtvaški spreved, za njim jokajoča mati vdova in truma pogrebcev. Jezus, gospod življenja in smrti, zakliče vsegamogočno besedo: *Mladenič, rečem ti, vstani!* In mrlič je oživel. Vse pričujoče pa je strah obšel, ko so videli oživljenega

*) Uvod temu govoru za četrto adventno nedeljo. — Rek: Prosite Gospoda žetve, da naj pošlje delavcev v svojo žetev. Mat. 9, 38. — Kako slovesno se glasijo besede današnjega svetega evangelija: »Petnajsto leto cesarstva cesarja Tiberija, ko je bil Poncij Pilat oblastnik v Judeji, Herod pa četrti oblastnik v Galileji, Filip njegov brat pa četrti oblastnik v Itureji in trahoniški deželi, in Lizarija četrti oblastnik v Abileni pod velikima duhovnoma Anom in Kajfom je Gospod govoril Janezu, Caharijevemu sinu v puščavi, naj gre ljudi pripravljat na Odrešenika, da ga bodo sprejeli z živo vero in bo vse človeštvo videlo zveličanje božje. In Janez, pokoren božjemu povelju, je oznanoval krst pokore v odpuščenje grehov, in je s prstom kazal na Jagne božje, ki odjemlje grehe svetá, ki je prišlo na svet, da kdorkoli vanj veruje, se ne pogubi, ampak ima večno življenje. Toda našel je le malo pripravnih src, ki so poslušala njegov klic k pokori in sprejela Besedo, ki je meso postala. Večidel Judov je bilo malomarnih, da jim ni bilo mar, kar jim je Janez oznanoval; nekateri so mu naravnost nasprotovali in mu hoteli celo prepovedati njegove pridige in krst pokore, ter so mu poslali duhovnov, ki so mu oblastno govorili: »Kaj krščuješ, ako nisi ne Kristus, ne Elija, ne prerok.« Poslednjič so razuzdani mogočniki tega nevšečnega pridigarja pokore v verige ukovali in v ječo pahnili in ker jim to še ni bilo dovolj, ker se je še iz ječe razlegal njegov svarilni glas, so mu odsekali glavo, in rabelj je prinesel njegovo krvavo sveto glavo v skledi pred goste, ki so sedeli pri veseli pojedini. In kakor pripoveduje povest, je nesramna Herodijada, žena Herodova, ki je bila najbolj kriva njegove smrti, vzela njegovo glavo in je zasramovaje s šivanko prebadala sveti jezik mučenikov, da se je tako maščevala, ker ji je očital njeno grešno življenje. To je bilo plačilo in konec poslanca božjega.

Predragi! Bog sam je goyorial Janezu in ga poslal, naj ljudi pripravlja na Odrešenika. Tako Bog tudi sedaj pošilja svoje poslanca, mašnike, naj oznanujejo grešnemu svetu krst pokore, naj oznanujejo ljudem Jezusa križanega in mu pripravljajo pot v srce ljudi, da ga sprejmejo z živo vero in se po njem izveličajo. Ali tudi dandanašnji ti poslanci božji ljudem niso nič bolj všeč, kakor nekaj sv. Janez Krstnik. Nekateri jih ošabno prezirajo

mrliča in tako blizo čutili vsegamogočno roko božjo. Zakaj jih je neki obšel strah? Pri vsakem mrliču je človeka nekako strah in groza, kakor bi čutil dih smrtne sape, ki v jednom trenutku zamori cvetoče življenje. Kako bi še le človeka obšla groza, ko bi videl mrliča vstajati! Vsegamogočnost božja, ki dela čudeže na zemlji, človeka nekako prevzame, da ne more drugzega kakor strmeti in Boga hvaliti.

Jednak čudež v duhovnem pomenu, kakor je oživljenje mrliča, se godi še vedno v sveti katoliški cerkvi. Mrtvi mladenič je podobna grešnika v smrtnem grehu; mašnik pa, namestnik Jezusa Kristusa, z njegovo oblastjo in močjo zakliče: *Vstani!* Jaz te odvežem od tvojih grehov. In smrtni grešnik vstane in hodi v novem življenju posvečujoče milosti božje. Seveda se to ljudem ne zdi kaj čudovitega, ker je že vsakdanje. Vendar smemo reči, da ni manjši čudež vsegamogočnosti božje smrtnega grešnika oživeti, kakor mrliča obuditi. Pa to je le jedno opravilo mašniške službe. Kdo bi mogel vredno opisati vso oblast in moč, katero je Jezus Kristus izročil svojim namestnikom, da so tako rekoč namesto njega odrešeniki ljudi? Pa kakošno hvalo za to svoje delovanje v prid dušam prejemajo duhovniki od ljudi? Nekateri jih ošabno prezirajo, ker jih imajo za nepotrebne, češ, vse, kar oznanujejo, je le izmišljija duhovnikov. Drugi jim srdito nasprotujejo in jih sramotijo, ker duhovniki odkrivajo njih peklenške namene. Večidel kristijanov pa, če tudi poslušajo mašnike, če tudi prejemajo od njih toliko neprecenljivih duhovnih dobrot, so vendar do njih mrzli, nezaupljivi, nehvaležni. Koliko je kristijanov, kateri v resnici spoštujejo duhovnike kot namestnike božje, ljubijo kot svoje največje dobrotnike za Bogom, jih poslušajo kot svoje duhovne očete v Kristusu? Koliko jih je, kateri duhovnikom s hvaležnostjo povračujejo njih skrb in njih trud posebno s tem, da zanje molijo? Zato vas danes, ko je kvaterna nedelja, posebno opominjam in prosim: Molite za duhovnike! Molite za dušne pastirje, kateri med vami delujejo, molite pa tudi sploh in prosite Jezusa, ustanovnika svete cerkve, naj pošilja delavcev v svojo žetev, dobrih, gorečih duhovnikov. To je dolžnost vernikov, ker sveta cerkev je v ta namen odločila kvaterno dneve, da bi verniki molili in prosili za vredne mašnike. Zato vam bom danes o tem govoril in vam kličem:

Molite za duhovnike! Zakaj?

I. To je volja Jezusova in želja svete cerkve.

1. Jezus zapoveduje moliti za dobre duhovnike. Sv. Matevž pripoveduje, kako je Jezus obhodil vsa mesta in trge in oznanoval evangelij kraljestva božjega, in ko je videl zapuščene množice, so se mu v srce smilile, ker so bile nadlegovane in razkropljene, kakor ovce, ki nimajo pastirja; tedaj je rekel svojim učencem: *Žetev je sicer velika, ali delavcev je malo, prosite torej Gospoda žetve, da naj pošlje delavcev v svojo žetev.* Tako je še sedaj. Zares velika je žetev po vsem svetu za božje kraljestvo, zakaj vse ljudi je Bog poklical v svoje kraljestvo na zemlji in v nebesa, pa še sedaj več kot polovica človeštva zlasti v Aziji in Afriki sedi v smrtni temi nevere, ki ne poznajo Kristusa križanega. Še med temi, ki se imenujejo kristijani, koliko jih je, ki niso pšenica v božjem kraljestvu, ampak ljulika, pripravljena za večni ogenj. Zato prosite Gospoda nebes in zemlje, naj pošlje dobrih delavcev v svojo žetev, gorečih duhovnikov, da bodo vse ljudi od solnčnega izhoda do zahoda pripeljali v njegovo kraljestvo, da bodo tudi zmotene in zabredle otroke svete cerkve nazaj pripeljali k Jezusovi izvoljeni čedi. Zakaj Bog čaka vaše molitve, da bo poslal delavcev v svojo žetev, dobrih duhovnikov, namestnikov in sodelavcev prvega duhovnika Jezusa Kristusa, takih, katerim bo lahko govoril kakor svojemu božjemu Sinu: *Ta je moj ljubi sin, nad katerim imam dopadajenje, njega poslušajte, on naj bo sol zemlje in luč svetá.* Tudi vaša molitev bo pomagala, da bodo zmožni in bogoljubni mladenči poklicani v duhovski stan. Vaša molitev bo pomagala, da bo Bog imel obilno žetev na zemlji, to je, da se bo razširjalo njegovo kraljestvo in rešilo toliko neumrjočih duš. Zato vas Jezus, Sin božji, vse kliče in opominja, da molite in prosite Gospoda žetve za dobre duhovnike. Zato je tudi Jezus, preden je izvolil apostole, šel na goro in celo noč prečul v molitvi k Bogu. Zato je tudi še takrat, ko jih je imel na svetu zapustiti, zadnji večer pred smrtjo molil svojo veliko duhovsko molitev zanje.

2. Sveta cerkev opominja vernike, naj molijo za dobre duhovnike; zato je odločila posebno štiri kvaterne tedne v začetku spomladi, poletja, jeseni in zime. Nekdaj je bila navada v katoliški cerkvi, in v mnogih škofijah je še sedaj, da se o kvaternih dnevih posvečujejo novi mašniki. Zato se morajo tudi verniki v teh dnevih postiti in moliti, da bi jim Jezus dal vrednih duhovnikov, kateri bodo nebeško oblast, ki jo prejmejo, obračali v zveličanje duš. Zakaj mašnikovo posvečevanje se razločuje od drugih

zakramentov. Drugi zakramenti posvečujejo le tiste, ki jih prejmejo, n. pr. sv. krst, sv. pokora, sv. Rešnje Telo; mašnikovo posvečevanje pa deli tistim, ki ga prejmejo, milost in oblast, katero morejo obračati v posvečenje in zveličanje drugih ljudij, da zanje sveto mašo darujejo, jim grehe odpuščajo, jih posvečujejo in učijo pot v nebesa. Zato so dolžni verniki moliti za dobre duhovnike, goreče delavce v vinogradu božjem, za odrešenike duš, da bodo svojo božjo oblast obračali v zveličanje duš, zakaj mašniki so ko Jezusovi namestniki odrešeniki neumrjochih duš.

II. Duhovniki delijo vernikom največje do-
brote in imajo najtežje dolžnosti.

1. Molite torej za dobre duhovnike, molite posebno za dušne pastirje, ki med vami delujejo in izvršujejo svojo božjo oblast. Zakaj duhovniki so vaši največji dobrotniki od zibeli do groba, ker vam delé dušne dobrote, ki so toliko več vredne kot časne dobrote, kolikor več je vredna duša od telesa, nebesa od zemlje. Mašniki so vaši duhovni očetje, ki so vas prerodili z vodo in svetim Duhom v otroke božje. Oni so vaši duhovni učenički, ki vam kot poslanci božji oznanujejo sv. vero, brez katere se nihče ne more zveličati. Oni so vaši dušni zdravniki, ki vam ozdravljajo in celijo dušne rane. Oni so vaši sredniki in priprošnjiki pri Bogu, ki za vas opravljajo najsvetejšo daritev, katera vas spravlja z Bogom in vam sprosi milost in usmiljenje. Oni bodo vaši tolažniki ob smrtni uri, ko vam nobeden drugi ne more pomagati in vas potolažiti, kakor namestnik Jezusa Kristusa. Oni vam bodo ostali najzvestejši prijatelji še po smrti, ker ne bodo jenjali opravljati molitve in daritve za vaše duše, če bodo pomoči potrebovale. O kaj bi bil svet brez duhovnikov! Mislite si, da bi le petdeset let ne bilo nobenega mašnika med vami, kaj bi bilo iz vaših otrok, kakošna bi bila mladina, kako bi hitro ugasnila sveta vera, bi izginil strah božji, razuzdanost in pregreha bi kakor povodenj vse zagrnili. Ali kako zapuščeni in nesrečni bi bili, ko bi imeli slabe in nevredne duhovnike. — Poglejte krivoverce, luterane! Imajo sicer svoje učenike, kateri pa niso nasledniki apostolov, nimajo oblasti Kristusove in jim družega ne morejo pomagati, kakor da jih krščujejo in oznanujejo besedo božjo iz sv. pisma, seveda vsak po svoji glavi, ker ne poslušajo nezmotljive sv. katoliške cerkve. Zato so tudi že zavrgli skoraj vse poglavitne resnice krščanske vere, večjidel celó ne verujejo, da je Jezus Sin božji. Kako more potem

slepec slepca voditi? ali ne padeta oba v jamo? — Ali pogledite, kako nesrečni so naši slovanski bratje, Rusi, Bolgari, Srbi, ki živé v razkolu, ločeni od skale sv. Petra, rimskega papeža, kakošne nevredne in nesposobne duhovnike imajo. Večina njih popov se komaj za silo brati naučijo, nekaterih molitev na pamet navadijo in potem za denar od svojega škofa kupijo duhovsko službo in čast, ki je celó za angeljske rame pretežka. Kako potem opravljajo sveta opravila, si lahko mislite, da se Bogu usmili. Neki misijonar iz Bolgarije pripoveduje o nekem popu, ki še ni vedel povedati, kaj je sveto Rešnje Telo, in je imel doma pod streho shranjen najsvetejši zakrament. O ubogo ljudstvo torej, ki nima duhovnikov, ali ima nevredne duhovnike! Vi pa, predragi! imate katoliške duhovnike, ki se za vas trudijo, delujejo, za vas darujejo svoje moči dušne in telesne, svoje zdravje in tudi življenje, ko bi bilo treba. Kako jim morete poplačati toliko dobrot, toliko truda in težav, kakor le s hvaležnostjo, z ljubeznijo, posebno pa z molitvijo, da bi jih Bog varoval hudega na duši in na telesu, da bi jim dal potrebnih močij, da bi jih razsvetljeval s svojim sv. Duhom, da bodo zmiraj gorečnejše delali v čast božjo in za vaše zveličanje. Kako lepa je taka ljubezen in hvaležnost vernikov do njih dušnih pastirjev, naj vam priča ta-le vzgled:

Neki goreči duhovnik je pripovedoval pred nedavnim časom (Corresp. der Associatio 1894) to-le iz svojega življenja: Pred nekaj časom sem tako hudo zbolel, da sem bil že blizu smrti. Prejel sem svete zakramente, uredil vse časne reči in čakal zadnje ure. Toda skoraj najedenkrat se je bolezen na bolje obrnila, da sem bil iz nevarnosti; kmalu sem tudi vstal in začel hoditi. Moja prva daljša pot je bila, ko sem šel previdit 15-letno dekle, ki je bila res kakor nebeška cvetka med svojimi vrstnicami. Še nikdar nisem imel tako ljubeznivega in pobožnega otroka v šoli, kakor je bila ona, tako, da so mi včasih prišle na misel besede iz bukev modrosti »njena duša je Bogu dopadla, zato je hitel, jo vzeti izmed hudobije«. Bal sem se skoraj, da bi ljubi Bog prekmalo ne vzel iz svetá te nedolžne duše. Sicer je bila pa deklica zmiraj popolnoma zdrava, trdna in cvetoča. Ravno tisti dan, ko sem bil jaz previden s svetimi zakramenti, je bila ona na polju, in ko je slišala zvon k obhajilu zvoniti, je dejala svoji materi: »O koliko bolje bi bilo, da bi ljubi Bog mene pustil umreti, namesto g. župnika; z menoj nobeden nič ne zgubi, mi pa bi težko dobili tako dobrega duhovnika«. Bog je uslišal njeno velikodušno prošnjo, zvečer jo je napadla slabost, in drugi dan ni mogla več vstati. Slabost je bila zmiraj večja, toda zdravnik ni mogel spoznati na nji nobene prave bolezni, tudi ni vedel kaj pomagati. Drugi dan potem, ko je bila obhajana, je šla

v večnost tako vesela kakor človek, kateremu se je spolnila najljubša želja. Kar sem pa od nje same izvedel, me je potrdilo v prepričanju, da je Bog sprejel njeno daritev za moje življenje.

2. Molite za duhovnike, ker imajo težke dolžnosti in jih čaka zanje velika odgovornost, zato potrebujejo večje pomoči od zgoraj, da jih morejo prav spolnovati. Duhovniki morajo popolnejše in svetejše živeti kot navadni kristijani, morajo imeti čednosti, katere priporoča sv. apostol Pavel Timoteju, morajo biti *nesvarljivi* (neomadežovani), *trezni*, *modri*, *postavni*, *čisti*, *potrpežljivi*, *učeni*, morajo se po besedah sv. Pavla *v vseh rečeh skazovati za vzgled dobrih del v nauku, v čistosti, v resnobnem obnašanju*. Duhovniki opravljajo najsvetejša opravila, so sredniki med Bogom in zemljo, morajo biti *sol zemlje in luč sveta* po besedah Kristusovih. Vsak kristijan pa vé, da brez posebne božje milosti ni mogoče tako živeti, da le Jezus Kristus moč daje, ki je rekel apostolom in učencem: *Brez mene ne premorete nič*. Zatorej molite za duhovnike, da bi jim Bog dal posebno moč in milost, da ne padejo, zakaj kolikor višje kdo stoji, toliko nižje pade, ako ga Bog ne varuje. Če pa duhovnik pade, ne pade sam, ampak jih potegne za sabo celo vrsto s svojim vzgledom, ker se nad njim pohujšajo in svoje grehe z njegovimi zagovarjajo, kakor da bi sami lažje obstali pred božjo sodbo. Torej molite za svoje duhovnike, ker bodo odgovor dajali ne le za-se, ampak tudi za vas, za vaše duše.

III. Molite za duhovnike, podpirajte jih s svojimi molitvami, ker imajo toliko sovražnikov.

1. Sovraži jih pred vsem satan, ki je bil najsrditeljši nasprotnik Kristusov, ko je bil na zemlji, in je ravno tako sovražnik njegovim namestnikom. Jezus sam je to povedal apostolom: *Simon, Simon, glej satan vas je hotel imeti, da bi vas presejal kot pšenico*. Zakaj satan vé, da mu dobri, goreči duhovniki največ duš iztrgajo iz oblasti, zato pred vsem nje zalezuje in skuša, hoče jih pahnuti v greh in pogubljenje. Tako je skušal Jezusa samega s poželjenjem mesa, oči in napuhom. Tako je preslepil Juda Iskarijota, ga odtrgal od srca Jezusovega in vanj šel, da je postal njegov izdajalec. Tako zalezuje in skuša tudi mašnike; in če družega ne opravi, jih hoče vsaj oplašiti, da bi ne delali tako goreče za zveličanje duš, zato jih navdaja z otožnostjo, malosrčnostjo in nezaupanjem, da si mislijo: »saj vse nič ne pomaga, kar se trudiš, pusti vse in živi v miru!«

Tako se bere v življenju svetega župnika Janeza Vianney-a, ki je umrl l. 1858. v Arsu na Francoskem, da je nepopisljivo veliko delal za zveličanje duš in največje grešnike spreobračal, tako, da je skozi petindvajset let vsako leto po 20.000 ljudij iz vseh krajev Francoske prišlo k njemu k spovedi. Satan pa ni mogel trpeti toliko sadu, in je plašil, nadlegoval in trpinčil ubozega Vianney-a celih 35 let, ter ga hotel celo večkrat umoriti. Molite torej za duhovnike!

2. Sovraži jih svet, krivoverci, brezverneži, slabi kristijani, dandanašnji posebno Judje in prostozidarji, liberalci, slabi časnikarji. Zakaj? Ker se samo duhovniki ustavljajo neveri, grehu, sploh posvetnemu duhu, ker oznanujejo čisti nauk Kristusov, ki je nasproten lažnjivim naukom svetá, ker oznanujejo pokoro in svarijo pred grehom; zato je pač lahko umeti, da svetu niso všeč taki neprijetni, nadležni svarivci. Kdo ima dandanes več sovražnikov med svetom, kakor dobri katoliški duhovniki? O krivoverske, razkolniške duhovnike pusti svet pri miru, ker ti mu nič ne očitajo, ampak lepo molčijo k vsemu, kar se godi. Zveste služabnike Kristusove pa svet zmiraj sovraži, posvetni ljudje nanje gledajo, kakor so farizeji gledali v Jezusa, da bi mu mogli kaj očitati, pazijo na vsako stopinjo, najmanjše napake in slabosti povišujejo, raznašajo, in če ni drugače, še obrekujejo. — Naša dežela je do sedaj še slovela kot verna, katoliška. Duhovniki so vživali spoštovanje, zaupanje in ljubezen med narodom, ali žalibog, da je tudi pri nas velik del izobražencev odpal od žive, delavne vere, zapeljan po razbrzdanem časnikarstvu, katero ne pozna nobene božje veljave sv. cerkve in njenih duhovnikov, katero dan za dnevom obrekuje in napada škofa in duhovnike in hoče odtrgati verno ljudstvo od svojih dušnih pastirjev. Zato vas moram svariti, dokler je čas, in vas prosim, nikaar nikoli ne naročajte in ne berite slabih časnikov, ki se sedaj tudi priprostemu ljudstvu ponujajo in vsiljujejo. Glejte tedaj, koliko sovražnikov imajo duhovniki! Zato molite zanje, da bi jim Bog dal moč in stanovitnost v bojevanju, da ne omagajo, zakaj oni se ne bojujejo za-se, za svojo veljavo in gospostvo, ampak za vas, za vaše neumrjoče duše. Nikaar ne potegnite s sovražniki, da bi duhovnike opravljali in obrekovali, ampak molite zanje, in Bog vam bo gotovo povrnil z veliko milostjo, da bote vselej vredno prejekali dušne milosti in dobrote, ki vam jih duhovniki delijo, posebno ob zadnji uri. Zakaj stara resnica je, ki jo potrjuje skušnja vseh časov, da sovražniki duhovščine večjidel nesrečno neprevideni končajo. Kateri jih pa spoštujejo in molijo zanje, bodo našli milost pri Bogu.

To naj potrdi zopet vzgled, ki ga pripoveduje neki duhovnik iz svojega življenja (Corresp. der Associatio 1884.). Poklican sem bil k bolniku. Bil je doslužen vojak na smrtni postelji, in njegove prve besede so bile: »Duhovni gospod! jaz sem največji grešnik na zemlji.« Potem začne z obilnimi solzami pripovedovati dolgo vrsto svojih grehov. Poslušal sem ga z žalostjo, z grozo. O koliko časa že ta človek ni slišal nobene pridige, ni bil pri službi božji, ni prejel sv. zakramentov, — to je bilo že tako dolgo, da revež sam ni vedel. Samo jedenkrat sem ga videl med poslušalci, pa ne na kak praznik, ampak na cesarjev rojstni dan, ko je prišel kot veteranec v svoji vojaški opravi in stal pred menoj. Takrat sem umel njegovo grešno življenje, sedaj pa nisem mogel umeti njegovega globokega kesanja. Tako življenje in pa tako kesanje na smrtni postelji, — kako se to vjema? Vprašal sem ga, če je v svojem dolgem življenju kaj dobrega storil? Odgovor je bil, toliko kot nič! Vprašal sem, je li opravljal kako pobožnost, molitev k Mariji, k angelju varhu, ali h kakemu svetniku? Nič, nikoli nič! Poslednjič se spomni: »Duhovni gospod! nekaj dobrega vendar vem: jaz nisem nikoli zabavljajl čez duhovnike, in kadar so drugi čez nje govorili, sem vselej molčal, ali pa še duhovnike zagovarjal.« Čudno mi je bilo pri srcu. Tako je tedaj to spoštovanje do duhovnikov Zveličarja nagnilo, da je temu zastaranemu grešniku poslal k smrtni postelji jednega svojih služabnikov in mu dodelil tudi neizrečeno veliko milost srčnega kesanja. Drugi dan sem šel zopet k njemu; trpel je silno, le stokal je in se zvijal v groznih bolečinah. Ko mu povedó, da sem jaz pri njem, prime mojo roko in jo neprenehoma poljubljuje in moči s solzami. Molil sem mu naprej in ostal pri njem, dokler ni umrl. Domu gredé pa sem mislil na besede: Spoštujte duhovnike, ker vsi jih bote potrebovali!

Predragi v Kristusu! Jezus je molil zadnji večer pred svojo smrtjo za svoje apostole in učence prekrasno molitev, ki se imenuje Gospodova veliko-duhovska molitev. Med drugim je molil: *Sveti Oče! ohrani jih v svojem imenu, katere si mi dal, da bodo jedno, kakor mi . . . Svet jih sovraži, ker niso od svetá, kakor tudi jaz nisem od svetá. Ne prosim, da bi jih s svetá vzel, ampak da bi jih varoval hudega . . . Oče! želim, da, katere si mi dal, kjer sem jaz, so tudi oni pri meni, da vidijo moje veličastvo.* Posnemajte vzgled Jezusov in molite za duhovnike! Toliko je milijonov katoličanov, ko bi vsak zmolil na dan le jeden Očenaš zanje, o koliko bi bilo molitve! *Prositate tedaj Gospoda žetve, da pošlje dobrih delavcev v svojo žetev.* Amen.

Ludovik Škufca.

2. Vzroki smrti mladine.

Ko se je Jezus mestnim vratom približal, glej! so mrliča nesli, jedinega sina njegove matere. Luk. 7, 12.

A. 1. Različne so steze, po katerih se pomikajo ali tečejo neštivilne zvezdice neba; tako mnogobrojne so poti, po katerih hodijo ljudje na zemlji. Nekateri prekrožijo svet, da ga spoznavajo in nam popisujejo; drugi prehodijo dežele, da si nakupijo blaga in dragocenosti; premnogi pa so doma, da opravijo svoje obilne posle. Kdo bi mogel naslikati svoje stopinje ali steze.

2. Pa jedna steza nam je vsem občna, katero nastopi mnogo izkušeni starček, visokoučeni gospod ravno tako, kakor nevedni mladenič ali slabotno dete. In ta jedina in občna naša steza je žalostna pot na pokopališče, katero nam kaže današnji sv. evangelij, govoreč: *Ko se je Jezus mestnim vratom približal, glej! so mrliča nesli, jedinega sina njegove matere* (Luk. 7, 12.).

3. Preradi pozabimo na to svojo stezo; zato pa se mnogokrat zgodi, da nenadoma prinesejo mladeniča, ki bi še dolgo mogel živeti, ali pripeljejo deklico, ki je zvenela v cvetu svoje dobe. Ljudje se čudijo: Glej! mladeniča nesejo; glej! deklico pokopujejo, pa jim ne vedó vzroka prerane smrti. Naj vam torej danes, ljubi moji poslušalci! vsem skupaj naznanim nekatere nesreče, ki nas nepričakovano hitro spravijo na mrtvaško pot; posebno pa ti, neizvedena mladina, ki imaš svojega vrstnika pred seboj mrtvega, me pazljivo poslušaj, ker naznanim vam:

Vzroke smrti mladine.

B. Ljubi Bog nam želi dolgo življenje, zato nam pravi: *Spoštuj svojega očeta in svojo mater, da dolgo živiš na zemlji* (2. Mojz. 20, 12.); vendar tako, da nam je postavil mejnik ali cilj, do katerega imamo živeti. Zato sv. apostol Pavel piše: *Ljudem je odločeno enkrat umreti*. (Hebr. 9, 27.) Nekaterim se nit življenja zarano pretrga — posebno mladini, ker znano je, da dve tretjini ljudij pred štiriindvajsetim letom umrje iz različnih vzrokov. Prvi vzrok smrti mladine je:

1. Volja božja. — Bog ima otroke rad, kar nam spričuje celo sv. pismo. Malim pošilja svoje angelje za varuhe, kakor Izaku, ali Tobiju, da jih branijo nesreče. Sin božji je otroke odlično ljubil, imel jih rad okoli sebe, in je posvaril apostole, ko so mu jih hoteli odganjati, govoreč: *Pustite otročiče, in nikar jim ne branite k meni priti, ker takih je nebeško kraljestvo* (Mat. 19, 14.). Ker ima ljubi nebeški Oče mladino tako rad, je tudi njegova sv. volja prvi vzrok,

da otroci zarano umirajo. Tako nas uči sv. Duh sam, ki pravi: *Ker je Bogu dopadel, je postal njegov ljubček; in ker je med grešniki živel, je bil vzet. Pobran je bil, da ni hudobija njegovega uma popačila, ali da ni hinavščina njegove duše prestlepila. Ker mik nečimernosti zatemni dobro, in nestanovitne želje spačijo nedolžno srce. Zgodaj je skončal, pa je spolnil veliko let; ker njegova duša je Bogu dopadla, zato je hitel ga vzeti izmed hudobij; ljudstva pa, ki so to videla, niso umela, in si niso k srcu vzela, da je Bog milostljiv in da gleda na svoje izvoljence* (Modr. 4, 10—15.). Ker je tedaj volja božja vzrok smrti nedolžnih otrok, zato je mili Jezus žalostni materi, vdovi, rekel: *Ne jokaj!* Ne bilo bi namreč Bogu dopadljivo, ako bi ti, draga mati, jokala za svojim ljubčkom, katerega je ljubi Bog k sebi vzela, ko je božja roka to storila in preselila nedolžno dušo v nebesa.

Drugi vzrok smrti mladine je:

2. **Nemarnost starišev.** — Ne zamerite mi teh besedij, bodeče so, pa resnične! in kažejo na ajdovsko srce. Le neznabožci, ki ne častijo pravega Boga, svoje otroke izročujejo zarani in gotovi smrti, ali pa tudi taki kristijani, ki pozabijo v nadlogi in veliki sili na božjo pomoč in obupajo. Tako mater nam kaže sveto pismo v osebi nesrečne Agare. Abraham ji je dal kruha in meh vode. Ona je pa šla, in je sem ter tje hodila po berzabejski puščavi. Ko je bila voda v mehu pošla, je posadila otroka pod jedno izmed dreves, ki so ondi bila. In je odšla, in se vsedla njemu nasproti, loka streljaj daleč, ker dejala je: *Ne bom gledala otroka umirati* (1. Mojz. 21, 14—16.). Le prepogosto je nemarnost starišev grozni vzrok prerane smrti nedolžne mladine! Ali ne pusti ubožna mati celi dan svojega gojenčka v mokroti in nesnagi doma, ko gre ona po svojih opravkih? Tako zanemarjeno dete pa začne hirati, in pred časom je mrlič. Ali ne vzame zopet druga mati otročiča seboj na polje in ga celi dan prepusti žeji, gladu, vročini, da se vidoma suši? Neskrbni stariši sebi privoščijo veselice in dobrote, otrokom pa ne dajo živeža, ne tople obleke, in v boleznih jih celo zanemarijo, da prerano umrjejo, in jih skozi mestna ali vaška vrata iznesejo na pokopališče! — Za otroka je to morda dobro, ker je rešeno vseh nadlog življenja in nedolžna duša gre v boljšo deželo večnega veselja; pa za take stariše je hudo, ker jih čaka pred Bogom grozno težek odgovor, ki jim lahko nakloni večno pogubljenje.

Tretji vzrok prerane smrti je:

3. **Pregreha mladine.** — Nori človek vzame nož in si ga v grlo zabóde, kadar mu za življenje več ni. Tako dela neumna

mladina, ki v cvetu svoje dobe sama sebe mori: a) z ostrim nožem nečistosti. Ta je sicer navadna reč na dnevnem redu, brez katere mnogi nesrečni mladeniči in dekline biti nočejo. Pa ne pomislite, da je to vaš oster nož, ki vas smrtno rani, in pred časom umori; ugonobi vaše moči, da se vlačite kot senca, da hirate in se zvrnete v rani grob. — In glej! mrliča so nesli, mladeniča, ki ga je umorila njegova razuzdanost. In glej! mrliča so nesli, deklino, ki je v nesramnem življenju zapravila poštenje in ljubo zdravje, da je celo leto na sušici hirala, in sedaj počiva v temnem grobu. Varujte se!

Drugi nož, ki ga mladina rabi v svojo lastno smrt je: b) nož pijanosti. Le zalivaj drevo vsak dan z vodo ali mastno gnojnico, hiralo ti bo in se posušilo. Tvojemu telesu, misliš, bi pa dobro dejalo, če mu preobilo, prepogosto vlivaš močne tekočine? Taki ljudje sami sebe morite z ostrim nožem pijančevanja; tako delo ti skvari tvoje oko ali pogled, oslabi roke, noge, želodec, pamet in ti počasi donese grozno bolezen in gotovo smrt — pa brez Jezusa, brez prave spokornosti, brez obžalovanja, brez dobre spovedi, brez sv. obhajila, tako, da te Jezus ne sreča, in ne gre poleg tebe, ko te nesejo k pogrebu.

C. Tukaj imate torej tri vzroke smrti mladine: volja božja, nemarnost starišev in pregreha mladine. — Celo primeren nauk za kvaterno nedeljo je to, ko se izpostavlja presveto Rešnje Telo Jezusa Kristusa k očitnemu češčenju. Jezus nas srečava, nas k sebi vabi, da nas svet ne pokvari, in pregreha prerano ne umori. Pridite torej, stari in mladi! pridite Jezusa molit. Ako ga homo radi molili v svojem življenju, obiskavali, bomo dolgo in srečno živeli; kadar bodo pa tudi nas na pokopališče nesli, nam bo prišel Jezus nasproti, in našo dušo sprejel v nebeško veselje! Amen.

Simon Gaberc.

Šestnajsta nedelja po binkoštih.

Posvečevanje nedelje.

Jezus je spregovoril in dejal učnikom postave in farizejem, rekoč: Ali se sme v soboto ozdravljati? Luk. 14, 2.

Spomni se, da posvečuješ sobotni dan. Šest dni delaj ter opravi svoje opravilo; sedmi dan pa je sobota Gospoda tvojega Boga. Takrat ne delaj ne ti, ne kateri tvojih. Tako se glasi zapoved, ki jo je

oznanil Gospod na Sinajski gori med gromom in bliskom in jo zapisal na kamenito tablo. V šestih dneh je namreč Gospod ustvaril nebo in zemljo in vse, kar je, sedmi dan pa je počival in je ta dan blagoslovil in posvetil. Zapovedal je tudi človeku šest dni delati, sedmi dan pa posvečevati. To zapoved so pa pismarji in farizeji o Jezusovem času napačno razlagali, ker niso umeli njenega duha. Celó vsakdanja potrebna dela in dela krščanskega usmiljenja so prepovedovali v sobotah. Zato so očitali Jezusovim učencem, ki so v soboto za potrebni živež smukali klasje. Zato so se zgledovali nad Jezusom, ki je v soboto ozdravljaj bolnike, in ravno v današnjem evangeliju ste slišali, kako so pazili nanj, kaj bo storil z vodeničnim človekom. Jezus jih je hotel o posvečevanju sobote bolj poučiti; zato jim v prilikah in z lastnim vzgledom pokaže, da dobro delati in bližnjemu pomagati ni nasprotno posvečevanju sobote; prav razločno jim pove, da, če smemo celó živini v soboto v sili in nevarnosti pomagati, je toliko bolj pripuščeno v soboto bližnjega rešiti in mu dobro storiti.

Kar je nekdanj veljalo o soboti, velja sedaj o nedelji, ki je v novi zavezi iz imenitnih vzrokov mesto sobote postavljena kot dan Gospodov. Nedelja je odločena za Božje počestvenje in naše posvečenje in je gotovo jeden najpotrebnejših in najpripravnejših pripomočkov za naše zveličanje. Zakaj ravno nedelja je poseben spomin največjih dobrot Božjih, spomin našega ustvarjenja po Bogu Očetu, odrešenja po Bogu Sinu in posvečenja po sv. Duhu. O da bi pač vsi kristijani nedelje prav posvečevali! Potem bi bile nedelje res dnevi Gospodovi, dnevi zveličanja. In reči smem, da je posvečevanje nedelje znamenje, koliko pobožnosti in krščanskega duha je med kristijani v kakem kraju. Zato vam hočem govoriti, kako naj posvečujemo nedelje v spomin največjih dobrot Božjih.

Vsaki dan se spominimo Božjih dobrot, vse dni tudi obračamo v čast Božjo in svoje zveličanje. Ker nas pa sicer potrebna dela in časne skrbi v tem zadržujejo in motijo, je jeden dan v tednu in sicer nedelja posebno v to odločen, da se oproščeni vseh drugih opravil posvečujemo in se spominjamo posebnih Božjih dobrot. Zakaj

1. nedelja je spomin stvarjenja. Spominja nas torej vseh dobrot, katere nam je Bog skazal, ker je ustvaril nas in vse druge stvari. Kaj je torej bolj spodobno, kakor da mi v spomin stvar-

jenja častimo Vsemogočnega, kateri je vse iz nič ustvaril in je češčen od vseh stvari, kakor pravi kraljevi prerok: *Nebo pripoveduje slavo Božjo, in podnebje pripoveduje dela njegovih rok?* Kaj je bolj primerno, kakor da premišljujemo neskončno modrost Božjo, kakor pravi psalmist: *Gospod, naš Gospod, kako prečudno je tvoje ime po vsi zemlji!* Ali ni naša dolžnost, da hvaležno molimo Božjo, neskončno ljubezen, in s tremi mladeniči v ognjeni peči kličemo: *Hvalite vse stvari Gospoda, hvalite in povikšujte ga vekomaj?* Kako nespodobno, napačno in pregrešno pa je prelomiti Božjo in cerkveno zapoved, opravljati hlapčevska dela in skrbeti le za časni dobiček. Ali ni dovolj vsaj šest dni v tednu za telo skrbeti in mu v nedeljo počitka privoščiti? Ali se nam ne zdi vredno za neumrjočo dušo vsaj jeden dan skrbeti? Ali misliš, da boš kaj opravil s svojo napačno pridnostjo, ko vendar pride vsa sreča in ves blagoslov le od Boga? Ali bo pa on dal takemu delu svoj blagoslov? Ne, ampak prazno bo tako delo in tak trud. Poslušajte, kaj nam žuga Bog v stari zavezi: *Ako ne bote spolnovali vseh mojih zapovedij, ako bote zaničevali moje postave, obiskal vas bom hitro z uboštvo in vročino. — Vi bote zastonj sejali žito, pojedli ga bodo sovražniki. Nebo vam bom storil kakor železo, in zemljo kakor bron. S svojim delom se bote zastonj trudili; zemlja ne bo rodila in drevje ne bo prineslo sadu.*

Koliko bolj kakor s hlapčevskim delom pa se pregrešé zoper namen nedelje tisti, ki se ne le ne spominjajo s hvaležnim srcem Boga, svojega Stvarnika, ampak celo njegove dobrote v slabo obračajo in morda ves teden toliko greha ne storé, kakor ravno v nedeljo. Kdo našteje veliko število nedeljskih grehov? Z žalostjo se spominjam pijančevanja in ž njim združenega preklinjevanja in nesramnega govorjenja. Ali ni tako ravnanje ob Gospodovih dnevih strašna nehvaležnost in hudobija? Po pravici kliče sv. Bernard: »O milovanja vredna nespamet toliko ljudi! Ves teden delate in se trudite za živež umrjoečega telesa, ob nedeljah in praznikih pa se zdi, da si prizadevate pogubiti neumrjoče duše.

2. Nedelja je tudi spomin našega odrešenja po Bogu Sinu. Ta dan je Jezus od mrtvih vstal in s tem dovršil odrešenje. Ta dan je torej posebno v to odločen, da se vdeležujemo dela odrešenja in skrbimo za zveličanje svoje duše. Ker se pa ravno pri sv. maši najlože vdeležujemo odrešenja, zato nam skrbna mati, sveta katoliška cerkev zapoveduje: *Bodi ob nedeljah in zapovedanih praznikih pobožno pri sv. maši.* Pri sveti maši dobimo najobilnejše

milosti, tukaj nam doteka zasluženje Kristusove smrti, tukaj je odprt studenec, da očisti vse madeže, ugasi vsako žejo in obilno dopolni vseh želje v vsakoršnih potrebah. Zato tukaj pri sv. maši trkaj grešnik skesano na svoje prsi, rekoč: Oče, glej dar svojega sina Jezusa Kristusa in bodi milostljiv meni ubogemu grešniku! Tukaj pri sv. maši kliči torej v vsaki potrebi s popolnim zaupanjem: To nam dodeli po Gospodu našem Jezusu Kristusu! — Nebeški oče, ki nam je dal lastnega Sina, nam bo ž njim vred tudi vse drugo dodelil.

Pa ni zadosti, da si v nedeljah le pri sveti maši, poslušati moraš tudi Božjo besedo. *Blagor jim, ki moje besede poslušajo in jih ohranijo*, pravi Zveličar. Na prižnici se razlagajo za zveličanje potrebne resnice Jezusove vere, tukaj se razlagajo dolžnosti, ki jih ima vsak človek po svojem stanu, tukaj se kaže ostudnost pregrehe in lepota čednosti. Kar se oznanuje na tem sv. kraju, ne obračaj na druge, ampak sam na-se, in skleni po tem uravnati svoje življenje. Tako boš zmiraj bolj spoznal samega sebe, se utrdil v čednostih in boš podoben modremu možu, ki je sezidal svojo hišo na skalo in mu je ni podrl vihar nesreče.

Ali se pa res vse to vedno tako godi? Ali ni mnogo takih, ki radi mudé božjo službo? Koliko jih je tudi, ki iz navade ne hodijo k pridigam! Mnogi so pri najsvetejši daritvi vsi mrzli, raztreseni in imajo srce polno hudobnih, prevzetnih in nespodobnih mislij. Še to se ne more reči o njih, da bi Boga vsaj z ustmi častili. Pač taki ne pomislijo, kdo je pričujoč na oltarju, in ne poznajo neskončne Božje ljubezni do nas. Zato pa tudi nič sadu nimajo njih molitve in sv. maše, katerih se udeležé. Zato tudi beseda Božja ne najde pri njih odprtih src. Pri njih padejo svete resnice med trnje ali na skalo in ne obrodé sadu. Nikar torej ne mislite, da je cerkvena zapoved že dopolnjena, ako ste le s telesom pričujoči, srce pa je daleč proč ali mrzlo. Glejte, da o vas ne veljajo Jezusove besede: *Vi ne poslušate Božje besede, ker niste iz Boga*. To ne sme biti, sicer bi tudi vam neskončno pravični sodnik moral reči: Resnično vam povem, jaz vas ne poznam; nobene časti mi niste skazali, nobene ljubezni do mene niste imeli, zato vas tudi jaz ne morem za svoje spoznati.

3. Gospodov dan je pa slednjič tudi spomin našega posvečenja, spomin prihoda sv. Duha, ki je binkoštno nedeljo prišel nad apostole in prve kristijane, ter je od tega časa ostal pri Jezusovi sv. cerkvi, da posyečuje s svojimi milostmi njene otroke in jih

potrjuje zoper vse nevarnosti in skušnjave v sv. zakramentih. Približajmo se radi in dobro pripravljene sv. zakramentom, studencem milostij; tukaj deli sv. Duh duhovno življenje vsem, ki pridejo s pripravljenim srcem. Spomnimo se zlasti vsako nedeljo prve milosti sv. krsta, ko smo bili prerojeni v sv. Duhu, ko smo postali otroci Božji, tempelj svetega Duha, in sklenimo po takrat storjeni obljubi živeti vse svoje žive dni. Posebno se pa očiščujemo v Gospodovih dnevih svojih madežev v studencu sv. pokore, da zadobimo in si utrdimo prijaznost in milost Božjo. Obilnost vseh milostij pa iščimo v najsvetejšem zakramentu in se radi in vredno združujemo z Jezusom pri Božji mizi. Ako nam pa to ni mogoče, združimo se vsaj z nebeškim Zveličarjem v duhovnem obhajilu, da dobimo novo moč za vse skušnjave, nevarnosti in potrebe prihodnjega tedna.

Kako pa zopet sv. cerkev bridko toži, da je mnogim kristijanom malo mar za milosti svetega Duha. V svoji zanikrnosti se komaj spomnijo na te nebeške zaklade. Zato je pa tudi malo zares pobožne molitve, ker le sv. Duh nas uči prav moliti. Zato pa tudi sv. Duh zmiraj bolj zapušča človeški rod; ljudje nimajo sreče, in njih srca postajajo kakor žalostna puščava, od katere je zbežal Duh božji s svojimi darovi in čednostmi in se je med viharjem hudih strastij naselil posvetni duh.

Odpovejmo se torej doseđanji zanikrnosti, očistimo svoje srce vsega greha, da ga Duh božji zopet napolni in da v njem prebiva. Skrbimo, da bomo zares posvečevali Gospodove dneve in se bomo hvaležno spominjali največjih dobrot, svojega ustvarjenja, odrešenja in posvečenja. Tako bomo zares častili trojedinega Boga, Očeta, Sina in sv. Duha. Za-se bomo pa dobili nebeški blagoslov in obilen zaklad zasluženja za večnost. Vsaka nedelja nam bo stopinja, ki nas vodi bližej nebesom, ker bomo vsako nedeljo ne le z besedo, ampak tudi z dejanjem klicali: O Gospod, posvečeno bodi tvoje ime, pridi k nam tvoje kraljestvo. Tako bomo zmiraj bolj pripravljene za Božje kraljestvo v nebesih, kjer nas čaka večno veseli počitek. O Gospod, daj nam, svojim služabnikom, tebi posvečene dneve tako obhajati, da pridemo v tvoje kraljestvo, in tam v prazniku, ki večno traje, tebe častimo vekomaj. Amen.

† J. P.